

EKOID

adres:
40-302 Katowice
ul. Gen. H. Le Ronda 76

kontakt:
e-mail : ekoid@ekoid.pl
www.ekoid.pl

NIP 954-178-24-09

tel/fax. (032) 255 28 23, 353 32 14

kom 515 165 251, 507 020 165

Rodzaj opracowania: **PROGNOZA   ODDZIAŁYWANIA   NA   ŚRODOWISKO**
MIEJSCOWEGO   PLANU   ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO ŚRÓDMIEŚCIA BYTOMIA ORAZ TERENU
POŁOŻONEGO W REJONIE UL. WROCŁAWSKIEJ W BYTOMIU

Zleceniodawca: **P.A. NOVA S.A.**
ul. Górnych Wałów 42
44 – 100 Gliwice

Kierownik zespołu autorskiego:

mgr Iwona Majewska - Durjasz

EKOID
Iwona Majewska-Durjasz
40-302 Katowice ul. Gen. H. Le Ronda 76
tel. 32 255 28 23, 32 353 32 14
NIP 954 178 24 09

Katowice, marzec 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	4
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ANALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	7
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	11
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	12
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	13
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU.....	14
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	14
5.1.1. <i>Ukształtowanie powierzchni terenu.....</i>	14
5.1.2. <i>Budowa geologiczna .....</i>	15
5.1.3. <i>Warunki hydrogeologiczne.....</i>	16
5.1.4. <i>Powierzchnia ziemi i gleby .....</i>	18
5.1.5. <i>Wody powierzchniowe.....</i>	18
5.1.6. <i>Warunki klimatyczne .....</i>	20
5.1.7. <i>Warunki florystyczno-faunistyczne.....</i>	21
5.1.8. <i>Walory krajobrazowe.....</i>	23
5.1.9. <i>Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi.....</i>	23
5.2. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	24
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU.....	29
6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	30
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ	30
6.1.1. <i>Lasy ochronne.....</i>	30
6.1.2. <i>Zasoby wodne .....</i>	30
6.1.3. <i>Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego. ....</i>	30
6.1.4. <i>Złoża kopalin .....</i>	31
6.1.5. <i>Klimat akustyczny.....</i>	31
6.1.6. <i>Grunty rolne i leśne .....</i>	32
6.1.7. <i>Walory krajobrazowe.....</i>	32
6.1.8. <i>Flora i fauna .....</i>	34
6.1.9. <i>Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną.....</i>	35
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU.	36
8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030.....	39
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	41

9.1 ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	42
10.STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	44
11.TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	45
12.OBSZARY PROBLEMOWE	45
13.ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	48
14.PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ..	49
15.STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	50

SPIS RYSUNKÓW:

Rys. 1	Lokalizacja terenu opracowania na tle granic administracyjnych Bytomia.....	7
Rys. 2	Lokalizacja terenu objętego opracowaniem	8
Rys. 3	Lokalizacja terenu opracowania na tle złóż węgla kamiennego.....	16
Rys. 4	Lokalizacja terenu opracowania na tle Obszaru i Terenu Górniczego „Bytom III – ZG”	16
Rys. 5	Teren opracowania na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)	17
Rys. 6	Teren opracowania na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)	19

SPIS TABEL:

Tab. 1	Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz.112)).....	32
Tab. 2	Charakterystyka typów oddziaływań	43

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 2 500

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia oraz terenu położonego w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405 z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie P.A. NOVA S.A. z siedzibą przy ul. Górnych Wałów 42 w Gliwicach.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 283z późn. zm.);
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz.U. 2019. 1396);
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 1614);
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 2129);
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1161 z późn. zm.);
- [1.2.6] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2268);
- [1.2.7] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz.U. 2019, poz. 868);
- [1.2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112);
- [1.2.9] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 Nr 192, poz. 1883);
- [1.2.10] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz.1911);
- [1.2.11] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016, poz.1967);
- [1.2.12] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz.1839);

- [1.2.13] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2067);
- [1.2.14] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);
- [1.2.15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- [1.2.16] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

Ustawy i rozporządzenia te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

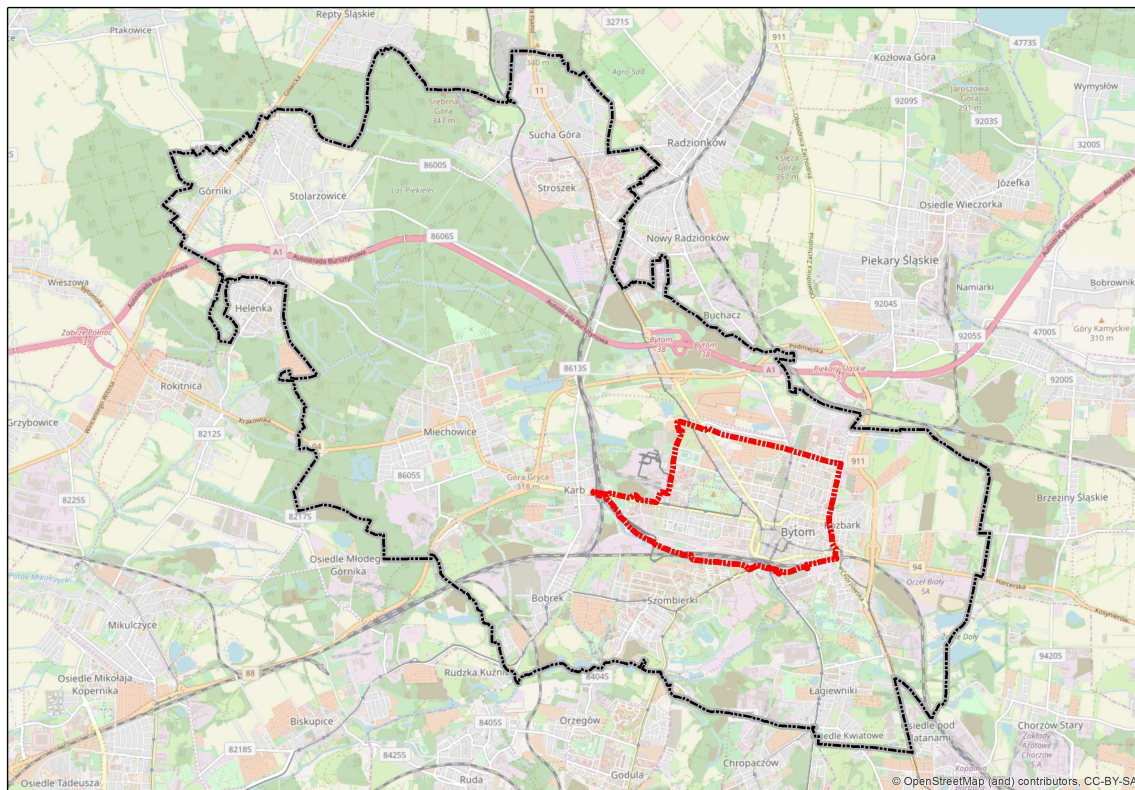
- [1.2.17] Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012;
- [1.2.18] „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom” przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r. ze zmianami przyjętymi uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r. oraz uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r., uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r., uchwałą nr XXXII/463/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2020 r. oraz uchwałą nr XL/549/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 lutego 2021 r.;
- [1.2.19] Opracowanie ekofizjograficzne dla Studium zagospodarowania przestrzennego miasta Bytom określające warunki geologiczno – górnicze, wyk. EKOID 2008r.;
- [1.2.20] Raport o stanie miasta Bytom 2014r. Bytom, 2015r.
- [1.2.21] Kondracki, 2001: Geografia fizyczna. PWN, Warszawa;
- [1.2.22] Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Bytom, w skali 1:50 000;
- [1.2.23] Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Gliwice w skali 1:200 000;
- [1.2.24] Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000;
- [1.2.25] Mapa hydrograficzna ark. Bytom, w skali 1:50 000;
- [1.2.26] Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, KZGW, Warszawa 2016r.;
- [1.2.27] Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl)
- [1.2.28] Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl)
- [1.2.29] <http://sitplan.um.bytom.pl/iuip/mapa>
- [1.2.30] www.katowice.pios.gov.pl (raporty i informacje o stanie środowiska w woj. śląskim);

[1.2.31] www.katowice.lasy.gov.pl;

[1.2.32] www.beta.btsearch.pl (wrzesień, 2018r.);

2. Informacja o zawartości, głównych celach analizowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

Rys. 1 Lokalizacja terenu opracowania na tle granic administracyjnych Bytomia

Teren opracowania o powierzchni ok. 504 ha obejmuje swym zasięgiem śródmieście Bytomia oraz teren położony w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu.

Granice terenu wyznaczają odpowiednio:

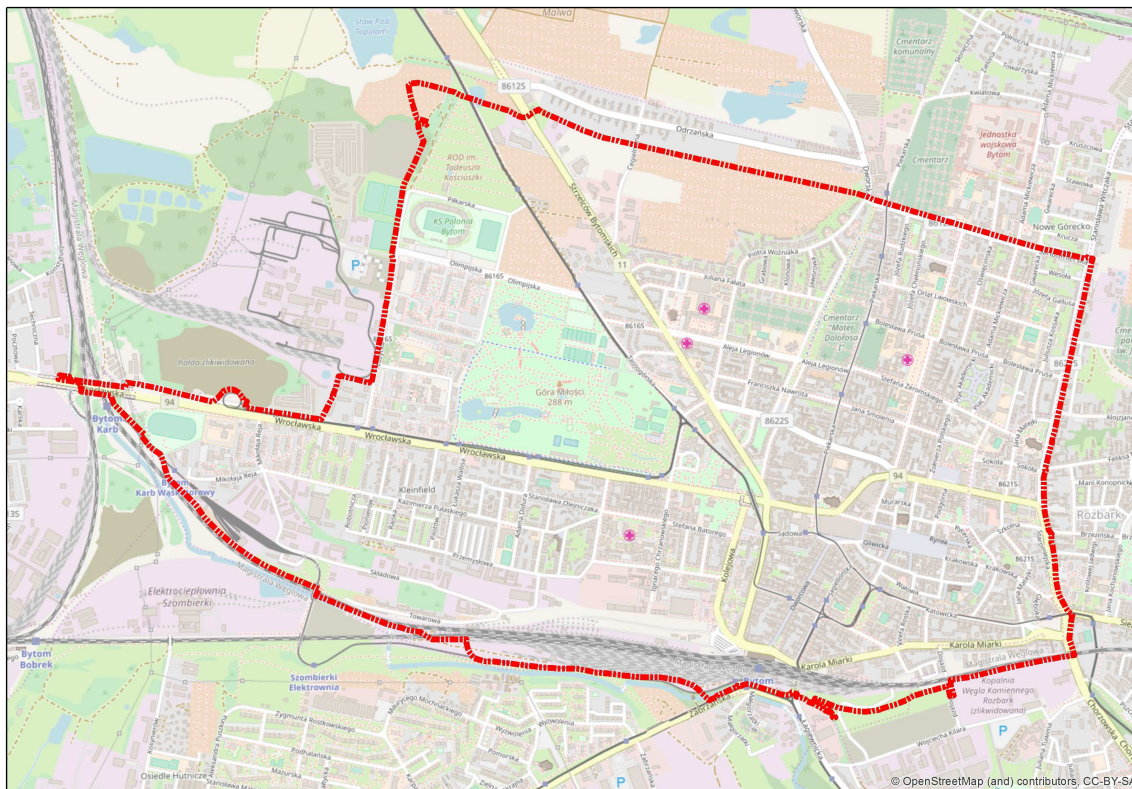
- od wschodu – tereny byłej KWK „Bobrek-Centrum”;
- od północy – tereny ogródków działkowych i zabudowy zlokalizowanej po południowej stronie ul. Odrzańskiej oraz ulica Sandomierska;
- od zachodu – ulica Stanisława Witczaka;
- od południa – linia kolejowa nr 132 relacji Bytom – Wrocław Główny.

Niniejsze opracowanie obejmuje obszar ścisłego śródmieścia Bytomia, które przede wszystkim pełni funkcję centralnego ośrodka usługowego miasta.

Aktualnie teren jest niemal w całości zagospodarowany. Większą część jego powierzchni zajmuje zwarta, kwartałowa zabudowa pierzejowa, w postaci kilkupiętrowych kamienic (w znacznej części zabytkowych) o funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Zabudowie XIX-wiecznych kamienic towarzyszy zabudowa wielokondygnacyjna (blokowiska) powstała w dzielnicach zlokalizowanych wokół najstarszej części miasta.

Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy liczna zabudowa usługowa, a także infrastruktura komunikacyjna. Towarzyszą im powierzchnie biologicznie czynne, głównie w postaci zieleni urządzonej, ale także nieużytków i zadrzewień.

Rys. 2 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Infrastruktura komunikacyjna

Przedmiotowy teren położony jest w środkowo-południowej części Bytomia i obejmuje ściśle centrum miasta. Do elementów tworzących układ komunikacyjny terenu opracowania należy przede wszystkim ulica Strzelców Bytomskich (droga krajowa DK 11) przebiegająca przez środkową część przedmiotowego obszaru, a także ul. Wrocławska, Kolejowa, Michała Wolskiego i Karola Miarki (DK 94), ulica Chorzowska (DK 79). Drogi krajowe stanowiące element krajowej sieci dróg tranzytowych, praktycznie wydzielają ruch tranzytowy od ruchu typowo miejskiego.

Uzupełnieniem układu drogowego jest szereg dróg powiatowych i gminnych tworzących regularną sieć układu drogowego miasta, ściśle związaną z zewnętrznym, regionalnym układem komunikacyjnym.

Pozostała sieć ulic układu podstawowego śródmieścia wypełnia układ promienisty i tworzy nieregularny ruszt.

Połączenie przedmiotowego terenu z pozostałymi częściami miasta i miastami ościennymi zapewniają także transport zbiorowy, organizowany obecnie w głównej mierze przez Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM). Usługi komunikacyjne świadczone są w zakresie linii autobusowych i tramwajowych.

Komunikacja kolejowa w mieście ma znaczenie krajowe i lokalne. Przez teren śródmieścia przebiegają dwie magistrale kolejowe:

- relacji Katowice – Tczew (przez Chorzów Stary, Bytom, Herby Nowe, Inowrocław Bydgoszcz), - linia 131;
- relacji Katowice – Wrocław Główny (przez Chorzów Batory, Chorzów Stary, Bytom, Pyskowice, Strzelce Opolskie, Opole) - linia 132;

Przy czym linia nr 131 wchodzi w skład międzynarodowego korytarza transportowego CE-65.

Do linii kolejowych znaczenia miejscowego należy również 34 kilometrowa linia wąskotorowa relacji Bytom – Tarnowskie Góry – Miasteczko Śląskie eksploatowana sezonowo jako trasa wycieczkowa. [1.2.17].

Zaopatrzenie w media

Miasto Bytom zaopatrywany jest w energię elektryczną z następujących źródeł:

- Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A. z mocą elektryczną osiągalną 133,8 MW, w tym :
w Elektrowni Miechowice 125 MW , w Elektrowni Szombierki 8,8 MW
- system wysokich napięć WN 110 kV,
- dodatkowo na terenie Bytomia znajdują się następujące stacje zasilane z sieci 110 kV:
  - Stacja 110/6 kV „Zygmunt”,
  - Stacja 110/6 kV „Miechowice”,
  - Stacja 110/6 kV „Dymitrow”,
  - Stacja 110/6 kV „Kop. Szombierki”,
  - Stacja 110/6 kV „Kop. Bobrek”.

Istnieją również powiązana na sieci średniego napięcia między stacjami, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od stanu awaryjności sieci. Zasilanie miasta odbywa się poprzez stacje GPZ transformujące napięcie wysokie na średnie [1.2.17].

Dostawa gazu dla gminy Bytom odbywa się za pomocą sieci przesyłowych wysokiego ciśnienia. Dystrybucja gazu do poszczególnych odbiorców odbywa się przy wykorzystaniu sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia.

Rurociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 500 CN 1,6 MPa relacji Sobiszowice – Łagiewniki z odgałęzieniem:
- DN 250 do SRP huta Bobrek
- DN 200/150 do SRP Bytom ul. Harcerska
- DN 80 do SRP Bytom kolonia Zgorzelec
- DN 400 CN 2,5 MPa relacji Tworzeń – Łagiewniki z odgałęzieniem:
- DN 250 do SRP Bytom ul. Pszczelna
- DN 150 do SRP Bytom Chorzowska
- DN 500 CN 1,6 MPa relacji Ząbkowice – Łagiewniki
- Węzeł Łagiewniki [1.2.17].

Bytom zaopatrywany jest w wodę ze zbiorników powierzchniowych położonych poza granicami miasta (Goczałkowice, Czaniec i Kozłowa Góra) oraz z dwóch ujęć głębinowych (Bibiela, Miedary). Gospodarka

wodno-ściekowa nie ma wpływu na jakość zasobów wód w tych ujęciach. Bytom jest zaopatrywany w wodę siecią magistralną przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach (GPW) poprzez ok. 50 punktów połączeniowych. Z pozostałych źródeł jedynie Zakłady Górnicze wykorzystują własne wody dołowe do celów socjalno-bytowych i na cele własne kopalni.

Na terenie Gminy Bytom właścicielem większości sieci wodociągowej jest bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., będące spółką ze 100% udziałem Gminy Bytom. Przedsiębiorstwo to realizuje następujące zadania na terenie miasta:

- zarządzanie siecią wodociągową i kanalizacyjną
- zakup i sprzedaż wody
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- eksploatację, remonty, przebudowę i budowę nowych fragmentów sieci oraz infrastruktury technicznej
- usuwanie awarii [1.2.17].

Na terenie Gminy Bytom można wyróżnić system kanalizacji sanitarnej, ogólnospławnej i deszczowej. Występują liczne połączenia kolektorów sanitarnych i deszczowych oraz niewłaściwe podłączenia przyłączy, co powoduje obciążenie pompowni i oczyszczalni ściekami opadowymi, a z drugiej strony zanieczyszczenie odbiorników ściekami komunalnymi.

Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ok. 95% mieszkańców miasta.

System ciepłowniczy na terenie miasta Bytomia obsługuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. Z o.o. (PEC) będące spółką z udziałem gmin Bytom i Radzionków. Przedsiębiorstwo realizuje zadania w zakresie produkcji, przesyłu i dystrybucji energii ciepłej dla celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej [1.2.17].

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

W planie przedstawionym do oceny wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- a) MW – tereny zabudowy mieszkaniowej,
- b) MU – tereny zabudowy mieszkaniowo–usługowej,
- c) U – tereny zabudowy usługowej,
- d) UC – tereny zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- e) US – tereny zabudowy usług sportu i rekreacji,
- f) UP – tereny zabudowy usługowo–produkcyjnej,
- g) ZP – tereny zieleni urządzonej,
- h) ZC – tereny cmentarza,
- i) ZD – tereny ogrodów działkowych,
- j) IT – tereny infrastruktury technicznej,
- k) KDG – tereny dróg publicznych klasy głównej,
- l) KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,
- m) KDL – tereny dróg publicznych klasy lokalnej,
- n) KDD – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej,
- o) KDG/KK – tereny skrzyżowań dróg publicznych klasy głównej i terenów infrastruktury kolejowej,
- p) KK/KDG – tereny skrzyżowań terenów infrastruktury kolejowej i terenów dróg publicznych klasy głównej,
- q) KK/KDZ – tereny skrzyżowań terenów infrastruktury kolejowej i terenów dróg publicznych klasy zbiorczej,
- r) KDX – tereny ciągów pieszo–jezdných,
- s) KX – tereny piesze,
- t) KDP – tereny placów,
- u) KDP/ZP – tereny placów, tereny zieleni urządzonej,
- v) KDP/KDD – tereny placów, tereny dróg publicznych klasy dojazdowej,
- w) KDP/KDL/ZP – tereny placów, tereny dróg publicznych klasy lokalnej, tereny zieleni urządzonej,
- x) KDP/KDD/ZP – tereny placów, tereny dróg publicznych klasy dojazdowej, tereny zieleni urządzonej,
- y) KDT – tereny komunikacji tramwajowej,
- z) KDT/KX – tereny komunikacji tramwajowej, tereny piesze,
- aa) KK – tereny infrastruktury kolejowej,
- bb) KWP – tereny komunikacji – węzeł przesiadkowy;

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleń wysoka.

Aktualnie praktycznie cały teren opracowania, prócz jego zachodnich fragmentów, objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zdecydowanie na większości terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – Plan Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReRoŚ” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXIX/458/04 z dnia 25 sierpnia 2004 r. Ponadto w obrębie dwóch lokalizacji obowiązują zmiany powyższego planu”

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – „Planu Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReROŚ” dla kwartału położonego pomiędzy ul. Jainty, ul. Webera, ul. Kwietniewskiego uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr IX/122/07 z dnia 25 kwietnia 2007 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – „Planu Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReROŚ” dla kwartału położonego pomiędzy ulicami Przemysławą i Składową uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr IX/121/07 z dnia 25 kwietnia 2007 r.

W odniesieniu do obowiązujących planów zagospodarowania przedstawiony do oceny projekt planu wprowadza m.in. uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

Ponadto uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym określoną w takich dokumentach jak:

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.).
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleni wysoka.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe, czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Z uwagi na ujęte w planie zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego miejscowego planu

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem regionalnym kraju według Kondrackiego (2001) omawiany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyny Śląsko – Krakowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), w granicach mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

Przedmiotowy teren położony jest w śródowej części Bytomia, obejmuje ściśle centrum miasta. Generalnie obejmuje swym zasięgiem obszary zabudowane, którym towarzyszy infrastruktura drogowa oraz elementy zieleni, w tym trawniki, zadrzewienia bądź nieużytki.

Przyrodniczą łączność z obszarami otaczającymi zapewniają obecnie jedynie tereny zielone zlokalizowane w północnej i północno zachodniej części terenu opracowania w postaci ogródków działkowych oraz lokalne płyty zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym. Z uwagi jednak na znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze oraz ograniczenie terenów biologicznie czynnych w granicach przedmiotowego terenu i jego sąsiedztwie trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających migrację gatunków. Wewnętrzna spójność lokalnego układu przyrodniczego, a także łączność z terenami otaczającymi opiera się przede wszystkim o wspomniane wyżej, enklawy zieleni. W skali lokalnej, funkcjonują one na zasadzie tzw. modelu „stepping stone”, w którym określone płyty zieleni stanowią swoiste wyspy pośród zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków na przykład ptaków.

Do głównych powiązań przyrodniczych obszaru opracowania zaliczyć można zalegające w podłożu pokłady węgla kamiennego.

5.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Omawiany teren położony jest w północnej części Wyżyny Śląskiej.

Pierwotna rzeźba terenu opracowania, jaki i całego miasta Bytom została jednak przekształcona pozostając pod wpływem morfogenetycznej działalności człowieka związanej między innymi z rozwojem osadnictwa, a także wpływami przemysłu wydobywczego (głównie górnictwa węgla kamiennego i innych surowców). Pierwotny charakter rzeźby został zmieniony między innymi na skutek niwelacji terenu pod obiekty kubaturowe, place oraz ciągi komunikacyjne, a także tworzenia nasypów. Natomiast do najczęściej spotykanych przekształceń na terenach związanych z działalnością górniczą należą osiadania powierzchni powstałe w wyniku eksploatacji podziemnej węgla kamiennego.

Aktualnie omawiany teren łagodnie obniża się w kierunku południowym, ku dolinie rzeki Bytomki przepływającej za południową granicą opracowania.

W północnej części terenu rzędne wysokościowe osiągają ok. 281 - 285 m n.p.m. Z tego miejsca powierzchnia terenu opada w kierunku południowym, gdzie rzędne wysokościowe osiągają wartości rzędu 276 m n.p.m.

5.1.2. Budowa geologiczna

Zgodnie ze „Szczegółową mapą geologiczną Polski” podłoże geologiczne omawianego terenu zbudowane jest utworów karbonu na których zalegają osady triasowe, jurajskie i czwartorzędowe.

Utwory karbońskie reprezentowane przez warstwy rudzkie i siodłowe namuru (piaskowce, mułowce, zlepieńce i węgiel kamienny).

Warstwy rudzkie, wykształcone zostały w postaci łupków ilastych i piaszczystych, bądź, sporadycznie w postaci piaskowców o miąższości 0 – 300 m. Wychodnie warstw znajdują się we wschodniej części niecki bytomskiej. W obrębie warstw rudzkich wykształciło się siedem pokładów węgla kamiennego o łącznej miąższości 20 m.

Warstwy siodłowe budują utwory piaszczyste i łupki o miąższości do 250 m. W obrębie tych warstw wykształciły się cztery pokłady węgla o łącznej miąższości 16 m. Pokłady te stanowią podstawę górnictwa węgla kamiennego w rejonie Bytomia.

W zachodnim fragmencie omawianego obszaru na powierzchni mają wychodnie utwory triasu środkowego w postaci warstw boruszowickich i wilkowickich (iły szare, łupki margliste, wapienie i zlepieńce) oraz warstw z Wilkowic (wapienie i konglomeraty).

Na utworach triasu w zachodniej i południowo-zachodniej części terenu zalegają osady jurajskie w postaci glinek ogniotrwałych, żwirów i zlepieńców warstw połomskich.

Najmłodsze ogniwo w podłożu geologicznym przedmiotowego terenu stanowią utwory czwartorzędowe reprezentowane przez plejstoceńskie gliny pylaste. Południowe fragmenty charakteryzują się obecnością holocenijskich osadów rzecznych.

Warunki górnicze

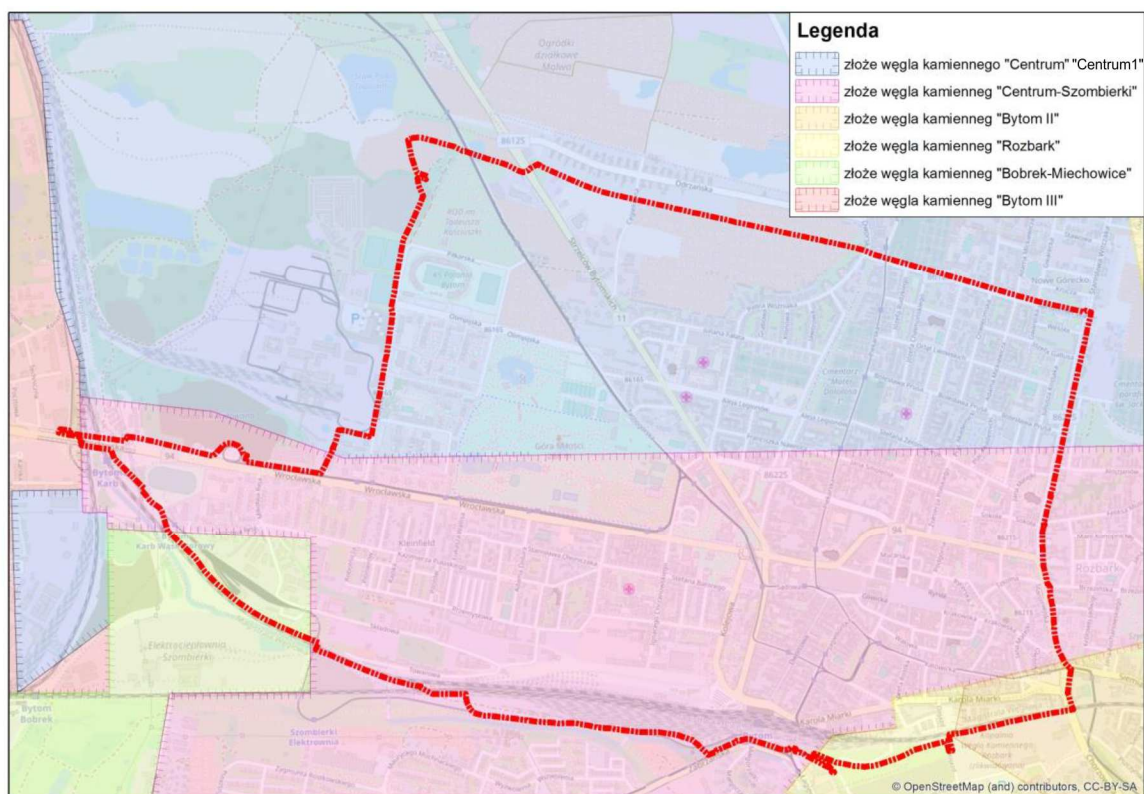
Teren opracowania pozostaje w zasięgu granic udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

- „Centrum”,
- „Centrum 1”,
- „Centrum – Szombierki”,
- „Rozbark”,
- „Bytom II”,
- „Bytom III”,
- „Bobrek-Miechowice”.

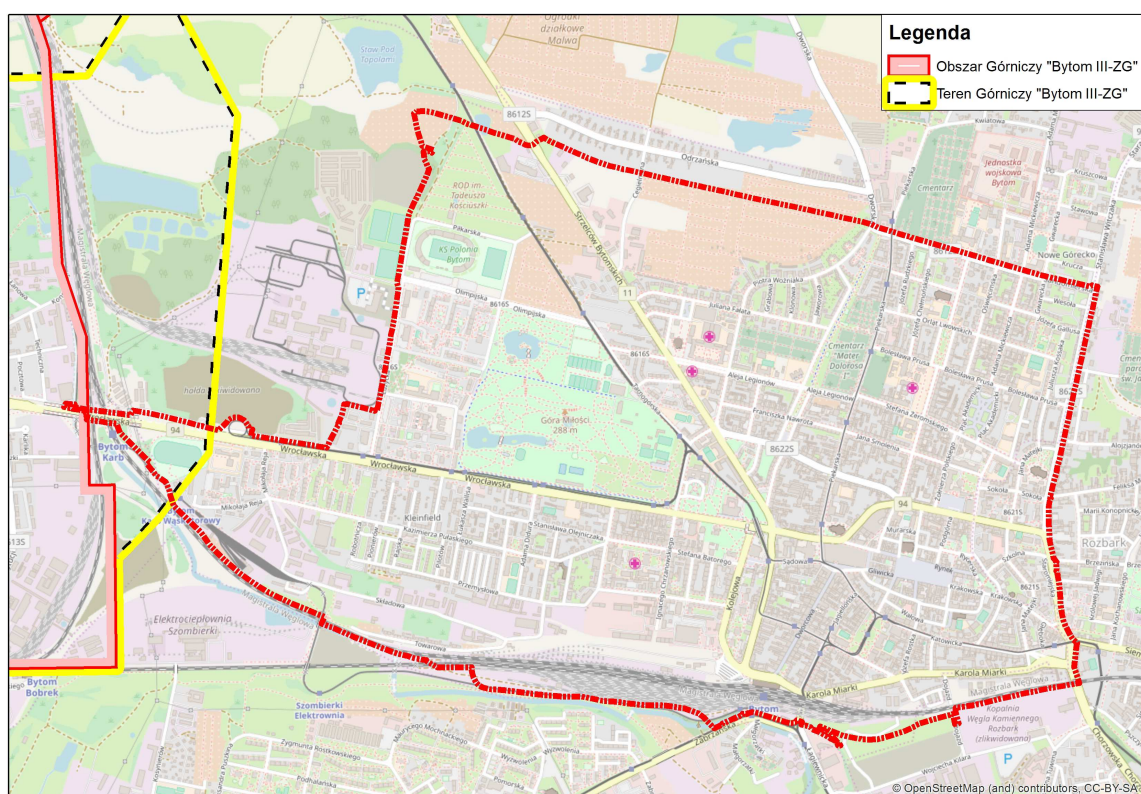
Poglądową lokalizację terenu opracowania na tle złóż węgla kamiennego przedstawiono na poniższym rysunku (Rys. 3).

Aktualnie jedynym zagospodarowanym złożem w granicach terenu opracowania jest złożo węgla kamiennego „Bytom III”, eksploatacja pozostałych złóż surowców naturalnych została zaniechana.

Teren opracowania zlokalizowany jest zatem w granicach jednego obszaru górniczego i terenu górniczego „Bytom III-ZG”. Poglądową lokalizację terenu opracowania na tle obszarów i terenów górniczych przedstawiono na poniższym rysunku (Rys. 4).

Rys. 3 Lokalizacja terenu opracowania na tle złóż węgla kamiennego

Rys. 4 Lokalizacja terenu opracowania na tle Obszaru i Terenu Górniczego „Bytom III – ZG”

5.1.3. Warunki hydrogeologiczne

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, przyjętego w treści seryjnych *Map hydrogeologicznych Polski, w skali 1:200 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa*, analizowany teren położony jest w regionie Bytomsko – Olkuskim (XV), gdzie główny poziom użytkowy występuje w utworach triasu środkowego i dolnego, gdzie kolektorem wód typu szczelinowatego są wapienie i dolomity.

Mniejsze znaczenie mają poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych, gdzie kolektorem są piaski, a rzadziej żwiry.

Teren opracowania leży w zasięgu odwadniającego wpływu kopalń węgla kamiennego.

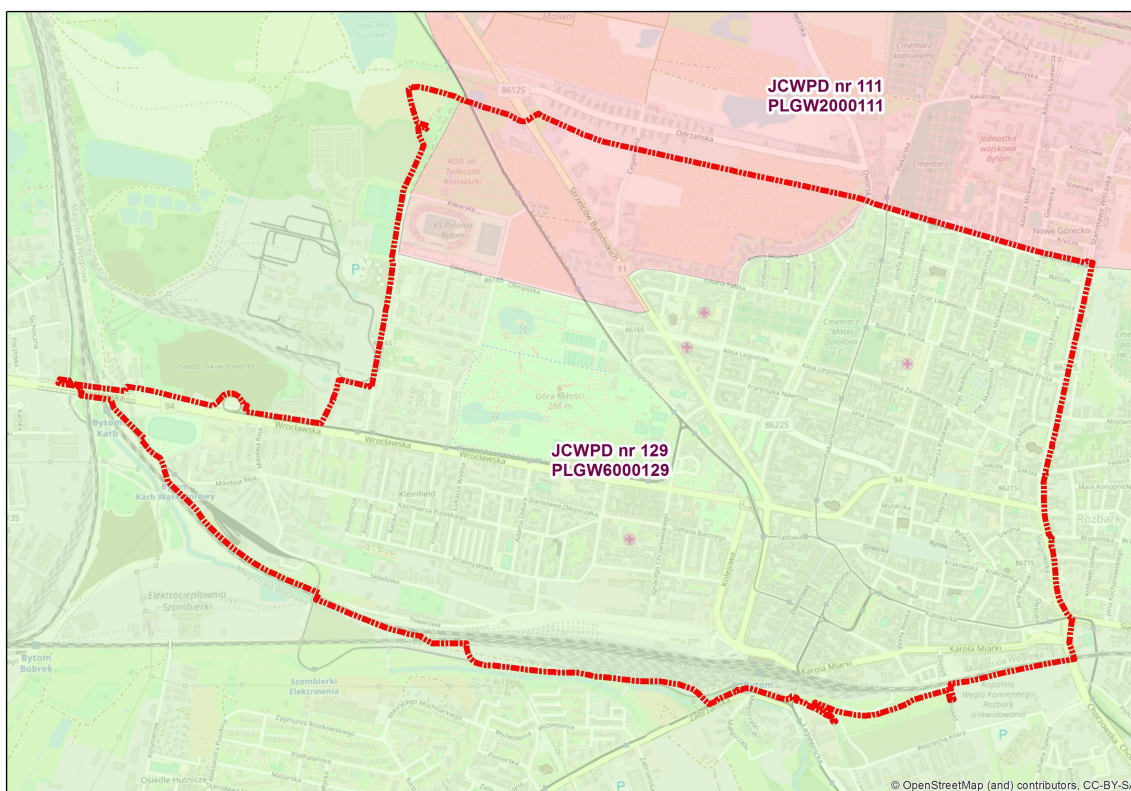
Teren opracowania jest zlokalizowany poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) przedmiotowy teren pozostaje w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych:

- JCWPd nr 111 (PLGW2000111) – region wodny Małej Wisły – północny fragment terenu,
- JCWPd nr 129 (PLGW6000129) – region wodny Górnej Odry – pozostała część terenu.

Lokalizację terenu opracowania na tle jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przedstawiono na poniższym rysunku (Rys. 5).

Rys. 5 Teren opracowania na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły [1.2.10] oraz Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry [1.2.11] stan poszczególnych jednolitych części przedstawia się następująco:

- PLGW2000111 – stan ilościowy słaby, stan chemiczny słaby, możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,
- PLGW6000129 – stan ilościowy słaby, stan chemiczny dobry, możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona.

5.1.4. Powierzchnia ziemi i gleby

Miasto Bytom charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem ukształtowania się gleby. Jednak w granicach terenu opracowania można wyróżnić jedynie gleby antropogeniczne związane są z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi gleby w Bytomiu w większości są zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne, spaliny samochodowe oraz przez stosowanie nawozów sztucznych. Przyczyną tego typu zanieczyszczeń były i są: pyły, pary oraz gazy emitowane przez różnego rodzaju zakłady przemysłowe, energetykę, transport i kopalnictwo.

Na obszarze Bytomia stwierdza się zanieczyszczenie gleb metalami, wynikające zarówno z rozwoju górnictwa jak i budowy geologicznej podłoża. Bez wątpienia o stopniu zanieczyszczenia gleb zadecydowało tutaj górnictwo rud cynkowo-ołowiowych oraz lokalizacja zakładów przetwórstwa tych rud i składowiska odpadów pochodzących z przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń metalami było hutnictwo żelaza i stali oraz energetyka.

5.1.5. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania należy w większości do zlewni rzeki Bytomki (zlewnia III-go rzędu rzeki Odry), przepływającej w kierunku wschodnim za południową granicą analizowanego terenu.

Północny fragment objęty projektem *planu...* leży w zlewni rzeki Szarlejki (zlewnia rzeki Odry IV-rzędu).

Poszczególne zlewnie oddziela od siebie topograficzny dział wodny I-go rzędu.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej w granicach terenu opracowania są zbiorniki wodne zlokalizowane w Parku Miejskim im. F. Kachla w środkowej części terenu opracowania.

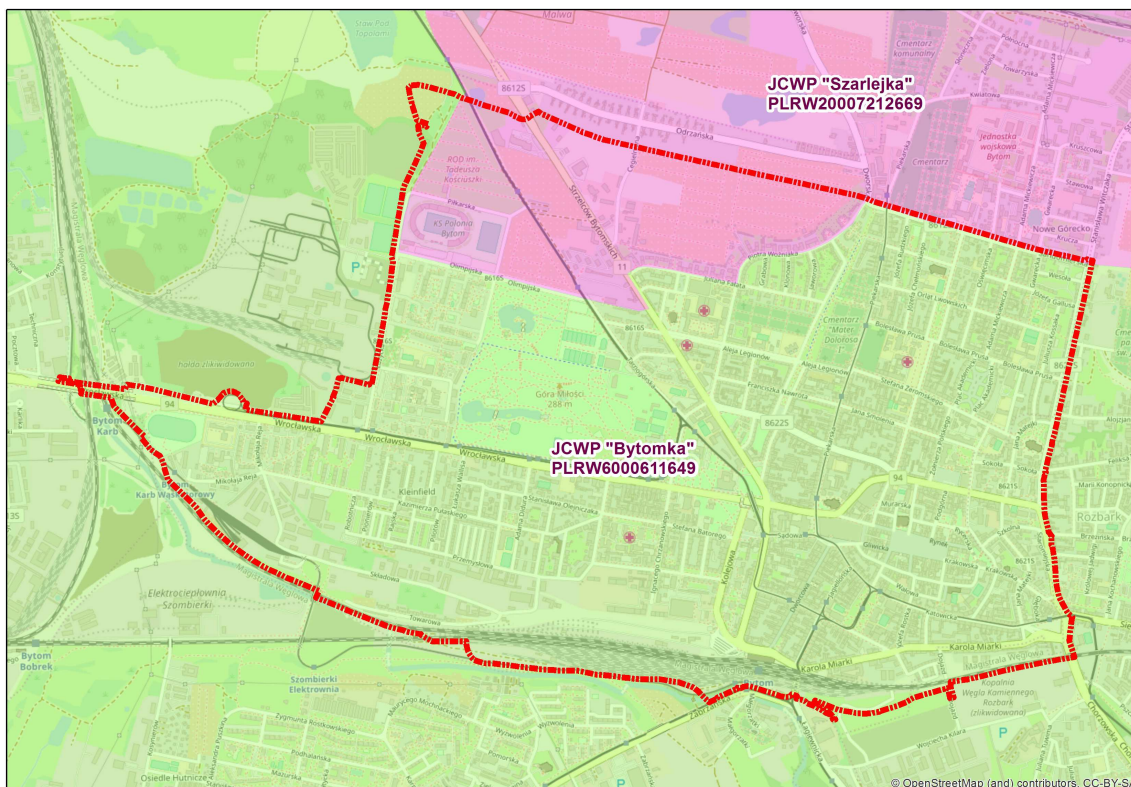
Zgodnie z *Mapą hydrograficzną Polski* w południowej części terenu występują płytkie wody gruntowe zalegające do 1 m p.p.t. związane z doliną rzeki Bytomki. Niemniej jednak biorąc pod uwagę aktualne zagospodarowanie terenu (w większości zabudowa o charakterze mieszkaniowo-usługowym oraz infrastruktura kolejowa) można przyjąć, iż poziom wód gruntowych został już zdrenowany i płytko zalegające wody gruntowe już tu nie występują.

Jednolite części wód powierzchniowych

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych:

- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649),
- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669).

Lokalizację terenu opracowania na tle jednolitych części wód powierzchniowych przedstawiono na poniższym rysunku (Rys. 6).

Rys. 6 Teren opracowania na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669), stanowi silnie zmienioną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Dla omawianej JCWP ustanowiono odstępstwo ze względu na brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działanie uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni

JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu lub potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649), stanowi naturalną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Dla omawianej JCWP ustanowiono odstępstwo z uwagi na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działanie uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu/ potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.

5.1.6. Warunki klimatyczne

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), analizowany teren należy zaliczyć do dzielnicy XV (dzielnica częstochowsko-kielecka).

Zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na terenie miasta, jak również w obrębie omawianego terenu, mają wpływy oceaniczne oraz sporadyczne oddziaływanie docierające tu od południowego zachodu przez Bramę Morawską masy powietrza zwrotnikowego. Docierają tu również zimne masy powietrza arktycznego z północy - głównie w chłodnej połowie roku.

Wilgotność względna powietrza waha się od 68 do 84%. Średnia temperatura stycznia wynosi ok. -3 °C, lipca +16,8 °C, roczna +8,12 °C. Średnia roczna suma opadów wynosi ok. 723 mm, najwyższe opady są w lipcu, a najniższe w lutym. Bytom, podobnie jak i cały obszar Aglomeracji Górnośląskiej, cechuje także dość długi okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz stosunkowo duża jej przeciętna grubość w porównaniu do nizinnych terenów Polski środkowej.

Warunki aerosanitarne

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Na warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (efekt tzw. „niskiej emisji”). Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są natomiast ciągi komunikacyjne w tym przede wszystkim droga krajowa DK 11 (ulica Strzelców Bytomskich) czy DK94 (ulica Wrocławska) generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych, głównie z tych rozciągających się na północ i południe od terenu opracowania.

5.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Flora

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008), obszar planu jest zlokalizowany w zasięgu Prowincji Środkowoeuropejskiej, Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Działu Wyżyn Południowopolskich (C), Krainy Górnośląskiej (C.3.) i Okręgu Górnośląskiego Właściwego (C.3.1.). Teren należy do Podokręgu Bytomsko – Mysłowickiego (C.3.1.n).

Do potencjalnej roślinności naturalnej (Matuszkiewicz, 2008) omawianego terenu należą zbiorowiska lasów grądowych *Tilio-Carpinetum*.

Na przestrzeni lat pod wpływem antropopresji (osadnictwa, rolnictwa i przemysłu) pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz.

Środowisko naturalne terenu objętego opracowaniem zostało silnie przekształcone przez człowieka i stale pozostaje pod wpływem jego działalności. Naturalna roślinność na przestrzeni lat uległa degradacji i właściwie już tu nie występuje.

Płaty roślinności ruderalnej występują między innymi w strefach przydrożnych, w rejonie linii kolejowych oraz w sąsiedztwie ogrodzeń. Do gatunków występujących w obrębie płatów zieleni nieurządzonej należą między innymi bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*), przymiotno białe (*Erigeron annuus*), a także gatunki trawiaste takie jak trzcinnik piaszkowy (*Calamagrostis epigeios*) i inne.

W wielu miejscach występują także obce i inwazyjne gatunki takie jak rdestowiec (*Reynoutria sp.*) i nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*).

Lokalnie na powierzchniach antropogenicznych mogą wykształcać się również umiarkowanie nitrofilne zbiorowiska miejsc silnie wydeptywanych. Zbiorowiska te złożone są głównie z niskich gatunków zielnych, znoszących uszkodzenia mechaniczne takich jak na przykład babka zwyczajna (*Plantago major*), wiechlina roczna (*Poa annua*) czy mniszek lekarski (*Taraxacum officinalis*).

Wyróżniające się płaty zadrzewień w granicach opracowania zlokalizowane są przede wszystkim w rejonie terenów zieleni urządzonej, parku im. Franciszka Kachla.

Park Miejski im. Franciszka Kachla posiada powierzchnię ok. 43 ha, i jest jednym z najstarszych tego typu obiektów na Górnym Śląsku, został wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego 19 maja 1992 r. Założony został jako park krajobrazowy. W następnych latach obszar parku został powiększony o nieużytki po dawnej kopalni galmanu „Teresa” w celu odizolowania centrum miasta od działalności kopalni węgla kamiennego „Dymitrow” i „Centrum-Szombierki”. Część zachodnia pełni funkcje rekreacyjne a wschodnia, ogrodzona ulicami: Wrocławską od południa, Chrzanowskiego od zachodu i linią tramwajową Katowice – Bytom od wschodu i północy, stanowi część reprezentacyjną parku. W drzewostanie parku dominują dorodne drzewa, których obwody osiągają znaczne wymiary. Występuje tam m.in. kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*) i bezszypułkowy (*Quercus petraea*), klon pospolity (*Acer platanoides*) i jesionolistny (*Acer negundo*), topola czarna (*Populus nigra*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), buk (*Fagus sylvatica*), jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*) oraz różne gatunki wierzby (*Salix sp.*). Spotkać można także tulipanowca amerykańskiego (*Liriodendron tulipifera*), dęba korkowego (*Quercus suber*), miłorzęba dwuklapowego (*Ginkgo biloba*), iglicznę trójcierniową (*Gleditsia triacanthos*), platana klonolistnego (*Platanus acerifolia*) czy wiąz górskiego (*Ulmus glabra*). Na terenie Góry Miłości występuje większe zagęszczenie gatunków iglastych: jodła pospolita (*Abies alba*), sosna wejmutka (*Pinus strobus*), modrzew europejski (*Larix decidua*), cis pospolity (*Taxus baccata*), choina kanadyjska (*Tsuga canadensis*). Roślinność krzewiastą reprezentuje śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus*), irga (*Cotoneaster sp.*) czy jaśminowiec wonny (*Philadelphus coronarius*). Zachodnia część parku składem gatunkowym nawiązuje do zbiorowisk olsowych.

W oparciu o walory przyrodnicze parku zaprojektowano ścieżkę dydaktyczną, prowadzącą wzdłuż istniejących alejek.

Uzupełnieniem zieleni urządzonej w granicach terenu opracowania jest zielen skwerów, placów oraz zielen cmentarna.

Fauna przedmiotowego terenu jest reprezentowana zasadniczo przez gatunki synantropijne, powszechnie związane z osiedlami ludzkimi.

Do ptaków występujących na omawianym obszarze należą między innymi takie gatunki jak gołąb (*Columba livia*), kawka (*Corvus monedula*), sroka (*Pica pica*), gawron (*Corvus frugilegus*) oraz wróbel domowy (*Passer domestica*), a także sikora bogatki (*Parus major*). Wspomniane gatunki mogą również tutaj gniazdować.

Ssaki występujące potencjalnie na omawianym terenie to przede wszystkim gatunki zsynantropizowane, w tym głównie drobne gryzonie, choć pojawiać się tutaj mogą również niektóre gatunki nietoperzy związanych z osadami ludzkimi.

Najliczniejszą grupą organizmów zwierzęcych są tutaj bez wątpienia przedstawiciele owadów i pajęczaków.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w granicach terenu opracowania wskazano na występowanie gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej, tj. pływaka szerokobrzeżka (*Dytiscus latissimus*).

Pływak szerokobrzeżek to jeden z największych europejskich chrząszczy wodnych. Zamieszkuje duże i czyste zbiorniki wodne takie jak jeziora, stawy rybne, rozlewiska rzek.

Z uwagi na fakt, iż w granicach opracowania brak jest siedlisk wyżej wymienionego gatunku tj. dużych zbiorników wodnych czy rozlewisk rzek można wykluczyć jego występowanie na terenie objętym projektem *miejscowego planu...*

5.1.8. Walory krajobrazowe

W przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym odznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom.

Istotnym czynnikiem determinującym krajobraz przedmiotowego terenu są ciągi komunikacyjne oraz przebiegająca w południowej części terenu linia kolejowa.

5.1.9. Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi

Rzeźba terenu oraz charakter zagospodarowania stanowią o wielu powiązaniach przyrodniczych przedmiotowego terenu z obszarami otaczającymi. Nie mniej należy podkreślić, iż aktualnie teren funkcjonalnie i przestrzennie jest powiązany przede wszystkim z obszarami zlokalizowanymi na północy, gdyż w pozostałych kierunkach swobodna wymiana biologiczna jest znacznie ograniczona na skutek obecności ciągów komunikacyjnych oraz zwartej zabudowy.

Wymiana biologiczna między terenem opracowania, a terenami przyległymi od północy jest możliwa, za sprawą sąsiedztwa obszarów biologicznie czynnych, przede wszystkim terenów zieleni nieurządzonej i ogródków działkowych. Z uwagi jednak na znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze oraz ograniczenie terenów biologicznie czynnych w granicach przedmiotowego terenu i jego sąsiedztwie trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających migrację gatunków. Wewnętrzna spójność lokalnego układu przyrodniczego, a także łączność z terenami otaczającymi opiera się przede wszystkim o wspomniane wyżej, enklawy zieleni. W skali lokalnej, funkcjonują one na zasadzie tzw. modelu „stepping stone”, w którym określone płyty zieleni stanowią swoiste wyspy pośród zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków na przykład ptaków.

Do głównych powiązań obszaru opracowania z terenami sąsiednimi zaliczyć można zalegające w podłożu pokłady węgla kamiennego.

Warto również wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne takie jak pobocza dróg także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to jednak głównie kosmopolitycznych i wiatrosiewnych gatunków roślin.

Teren jest zlokalizowany poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego czy kraju.

5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz od stopnia przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego,
- zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące
- przekształcenia biocenoz

Przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego

Jednym z najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego są zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi oraz przeobrażeniu szaty roślinnej. W granicach opracowania roślinność zdecydowanie odbiega od potencjalnego stanu naturalnego.

Trwałe i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi mają miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych oraz w rejonach infrastruktury komunikacyjnej, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych.

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na stan środowiska przyrodniczego analizowanego terenu, w tym na morfologię, jest dokonana eksploatacja pokładów węgla kamiennego. Eksploatację złoża węgla kamiennego w granicach opracowania prowadziło kilka zakładów górniczych. Obecnie nie planuje się prowadzenia eksploatacji w granicach przedmiotowego terenu, a związku z tym nie przewiduje się wystąpienia tutaj odkształceń powierzchni o charakterze ciągłym.

Warto nadmienić, że przekształcenia powierzchni terenu są związane także z dawnym powierzchniowym przemysłem wydobywczym.

Oddziaływaniem związanym z przyrostem powierzchni szczelnych było i jest również zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co prowadzi do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

Obecnie czynnikiem wpływającym na grunty w granicach opracowania jest także oddziaływanie mechaniczne w postaci rozjeżdżania czy też wydeptywania.

Zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

Z uwagi na wysoki stopień urbanizacji terenu grunty na przedmiotowym terenie, a także wody podziemne są narażone na zanieczyszczenia. Przyczyną zmian chemizmu gruntów czy wód są zanieczyszczenia przenikające z powietrza atmosferycznego, a także dostające się do nich wraz opadami atmosferycznymi. Do niekorzystnych z przyrodniczego punktu widzenia procedurów jest także bezprawne zaśmiecanie powierzchni zielonych. Grunty wzdłuż dróg na terenie opracowania są również narażone na zasolenie.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi grunty w Bytomiu są w większości zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne, spaliny samochodowe oraz przez stosowanie nawozów sztucznych. Ponadto na obszarze Bytomia stwierdzono zanieczyszczenie gleb metalami, wynikające zarówno z rozwoju górnictwa jak i specyficznej budowy geologicznej podłoża. Bez wątpienia o stopniu zanieczyszczenia gleb zdecydowało tutaj górnictwo rud cynkowo-ołowiowych oraz lokalizacja zakładów przetwórstwa tych rud i składowiska odpadów pochodzących z przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Z intensyfikacją zabudowy oraz nasileniem ruchu samochodowego bezpośrednio wiąże się problem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Warunki aerosanitarne na terenie są kształtowane zarówno przez czynniki wewnętrzne (w granicach opracowania) jak i zewnętrzne (poza przedmiotowym terenem). Występująca w granicach terenu objętego opracowaniem zabudowa mieszkaniowa jest źródłem występowania tzw. niskiej emisji nasilającej się w sezonie grzewczym, co znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu. Problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do produkcji ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych.

Oprócz emitorów punktowych wpływ na warunki aerosanitarne mają liniowe źródła emisji zanieczyszczeń jakim są główne ciągi komunikacyjne, generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych.

Warunki aerosanitarne charakteryzują się zmiennością w czasie i przestrzeni.

Zgodnie z Aktualnym Stanem jakości powietrza w województwie śląskim w 2017 roku prezentowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie Bytomia średnie stężenia substancji w 2017 roku kształtowały się następująco: PM₁₀ – 48 µg/m³, PM_{2,5} – 31 µg/m³, C₆H₆ – 1,7 µg/m³, NO₂ – 25 µg/m³, Pb – 0,02 µg/m³. Należy więc stwierdzić, że średnie stężenia pyłu zawieszonego przekraczały poziomy dopuszczalne.

Emisja hałasu

Hałas należy do czynników którego bezpośredni wpływ jest ograniczony do czasu jego trwania. Pod tym względem środowisko wykazuje wysoką zdolność do regeneracji. W omawianym terenie do głównych źródeł hałasu należą przede wszystkim główne ciągi komunikacyjne jak np. ulica Strzelców Bytomskich (DK 11), ulica Wrocławska (DK94), a także inne drogi prowadzące znaczny ruch samochodowy, które oddziałują na tereny przyległe. Ponadto do komunikacyjnych źródeł hałasu w granicach opracowania należy również fragment linii tramwajowej w części środkowej oraz kolejowej w części południowej.

Mniejsze znaczenie ma tutaj hałas bytowy czy przemysłowy.

Zgodnie z Mapą akustyczną Bytomia (2016 r.) na omawianym terenie najwyższe poziomy hałasu drogowego utrzymują się w rejonie istniejących dużych ciągów komunikacyjnych (m.in. ulicy Strzelców Bytomskich, ul. Wrocławskiej, ul. Kolejowej, ul. Miaski) i osiągają od 70 do 75 dB (współczynnik LDWN) oraz około 60 - 65 dB (współczynnik LN).

Wspomniane wyżej ulice zarówno w porze dziennej jak i w porze nocnej prowadzą obecnie znaczny ruch kołowy, który może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej (mieszkaniowo-usługowej) skupionej w ich rejonie. Należy podkreślić, iż rejonami najbardziej narażonymi na oddziaływanie akustyczne ulic jest pierwsza linia zabudowy.

Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich, Wrocławskiej i Kolejowej (także poza granicami przedmiotowego terenu).

Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu właściwie nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu kolejowego oraz pochodzącego od linii tramwajowych.

W porze dziennej może dochodzić do potencjalnych przekroczeń hałasu przemysłowego rzędu max. 10dB na pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej przy skrzyżowaniu ulicy Witczaka z Krakowską oraz w sąsiedztwie Centrum Handlowego Agora.

Podsumowując należy stwierdzić, że aktualnie w granicach opracowania, w rejonie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowej z usługami dochodzi do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego określonych w obowiązującym ustawodawstwie i wynoszą do 20 dB, przy czym występują one przede wszystkim wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich, Tarnogórskiej, Wrocławskiej, Kolejowej, Miarki i Krakowskiej w rejonie pierwszej linii zabudowy.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- 1) stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- 2) urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 r. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1 kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń w/w rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

Źródłem promieniowania niejonizującego są w granicach opracowania anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej.

Przekształcenia biocenoz

Naturalna pokrywa glebowa jak również naturalna szata roślinna w granicach przedmiotowego terenu praktycznie już nie występują. Dokonywane przez lata przekształcanie siedlisk pociągnęło za sobą głębokie

zmiany w składzie gatunkowym zwierząt. Znacznemu uproszczeniu uległy również zależności troficzne między organizmami.

Roślinność obszarów miejskich narażona jest przede wszystkim na działanie takich stresorów jak zanieczyszczenie powietrza, zmiana chemizmu podłoża oraz związany z nią wzrost ciśnienia osmotycznego roztworu wodnego występującego w podłożu (wywołane m.in. soleniem dróg), a także uszkodzenia mechaniczne roślinności spowodowane przez wydeptywanie lub rozjeżdżanie. W związku z powyższym powierzchnie biologicznie czynne są zdominowane i porastane głównie przez kosmopolityczne gatunki synantropijne oraz wprowadzone przez człowieka gatunki ozdobne odporne na wspomniane wyżej czynniki stresowe. Obszary zielone w granicach opracowania są także miejscami zaśmiecanymi.

Fauna jest również reprezentowana głównie przez pospolite i zsynantropizowane gatunki zwierząt, przystosowane do warunków miejskich.

Podsumowując można stwierdzić, że w wyniku znacznych przeobrażeń środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz ciągłej presji ze strony człowieka samoistny (bez pomocy człowieka) powrót lokalnego środowiska do stanu pierwotnego (przed dewastacji) jest praktycznie niemożliwy. W obecnym stanie, w granicach opracowania kształtują się lokalnie spontanicznie wtórne zbiorowiska roślinne charakteryzujące się pewną odpornością na występujące tutaj oddziaływania.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu...

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Z uwagi na wysoki stopień urbanizacji oraz działalność gospodarczą środowisko przyrodnicze na przedmiotowym terenie jest znacznie przekształcone i pozostaje pod ciągłą presją antropogeniczną. W związku z tym potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu będą związane z utrzymywaniem lub pogłębianiem się oddziaływań już tu występujących. Są one związane między innymi z emisją hałasu, zanieczyszczeń atmosferycznych.

Dalsze przekształcenie środowiska w przypadku braku realizacji planu na terenie opracowania może być potencjalnie związane z nieukierunkowanym zagospodarowaniem terenu, w tym na przykład z dogęszczaniem zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych, co wiąże się między innymi z likwidacją roślinności czy degradacją gruntu.

Przyrost nowych terenów zabudowanych, może przyczynić się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie terenów zabudowanych, w tym produkcyjnych może być związany z lokalnym wzrostem emisji hałasu.

Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka. Poprawa stanu powietrza jest możliwa między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych, wyeliminowanie uciążliwych lub wadliwych urządzeń grzewczych na rzecz niskoemisyjnych kotłów oraz stosowaniu proekologicznych źródeł energii w gospodarstwach domowych, czy też odpowiedniego składowania i utylizacji odpadów.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.4].

W granicach opracowania nie występują lasy o charakterze ochronnym.

6.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Analizowany obszar znajduje się w poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

W przypadku terenów płytko zalegających wód gruntowych (1m p.p.t.) przedstawionych zgodnie z danymi archiwalnymi [1.2.23] plan utrzymuje istniejące tereny zabudowy.

6.1.3. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego.

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych:

- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649),
- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669).

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669), stanowi silnie zmienioną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649), stanowi naturalną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona.

Przez teren opracowania nie przepływają ciekі istotne z punktu widzenia możliwości osiągnięcia dobrego stanu JCWP.

Zasadniczo oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń planu przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.4. Złoża kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze [1.2.7].

Teren opracowania pozostaje w zasięgu granic udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

- „Centrum”,
- „Centrum 1”,
- „Centrum – Szombierki”,
- „Rozbark”,
- „Bytom II”,
- „Bytom III”,
- „Bobrek-Miechowice”.

Plan wprowadza jednocześnie zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- a) inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej, w tym linii tramwajowych,
- b) centrów handlowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 2,00 ha,
- c) inwestycji z zakresu łączności publicznej,
- d) garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,50 ha,
- e) przedsięwzięć związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i wydobywaniem kopalin.

6.1.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.8].

W ramach ustaleń projektu *planu* przewiduje się wprowadzenie jednostek urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla poszczególnych obszarów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz.112))

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN}^* przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N^{**} przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	68	59	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei liniowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

W ocenianym projekcie planu w zakresie ochrony przed hałasem:

- ochronie przed hałasem podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, położone w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, do których należą tereny o symbolach: MW, MU, US, ZP, ZD oraz usługi społeczne z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także zabudowa usług turystycznych położone w terenach o symbolach MU i U; Ponadto w planie wprowadzono zakaz prowadzenia działalności związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne.

Analizując wprowadzane przeznaczenia terenów i dopuszczalne poziomy hałasu z nimi związanymi w odniesieniu do istniejących uwarunkowań akustycznych w granicach planu należy stwierdzić, że lokalnie na projektowanych obszarach podlegających ochronie akustycznej będzie potencjalnie dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego, co ma miejsce na przedmiotowym terenie już w chwili obecnej.

Zjawiskom tym będzie przeciwdziałał przedstawiony wyżej zapis projektu *planu*.. mówiący o zakazie prowadzenia działalności związanej z ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu.

6.1.6. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

W obszarze opracowania nie występują grunty rolne, ani tereny leśne.

6.1.7. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.3]

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony.

W przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym odznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom. Generalnie realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczących zmian w lokalnym krajobrazie.

Zgodnie z zapisami planu na przedmiotowym obszarze ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej.

Na obszarze planu ustanawia się formy ochrony konserwatorskiej:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- Obszarów wpisanych do rejestru zabytków,
- Obiektów zabytkowych objętych ochroną w planie,
- Strefę ochrony historycznego założenia urbanistycznego,
- Strefę ochrony ekspozycji,
- Strefę ochrony archeologicznej,
- Strefę obserwacji archeologicznej.

Przedstawiony do oceny plan wprowadza ochronę konserwatorską obiektów i obszarów chronionych w postaci zakazów, nakazów i dopuszczeń.

Dla strefy ochrony historycznego założenia urbanistycznego ustala się następujące zasady ochrony:

- 1) nakazuje się:
  - a) ochronę i zachowanie historycznego rozplanowania i kompozycji przestrzennej ulic i placów stanowiących przestrzeń publiczną,
  - b) utrzymanie linii zabudowy i układów zabudowy w dostosowaniu do specyfiki zabudowy kwartałowej lub innych układów odpowiadających rozplanowaniu historycznemu, zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu;
- 2) dopuszcza się w przestrzeniach publicznych elementy oświetlenia, obiekty małej architektury i elementy wyposażenia miejskiego.

Dla strefy ochrony ekspozycji ustala się następujące zasady ochrony:

- 1) nakazuje się:
  - a) zachowanie układu przestrzennego, w szczególności elementów kompozycji przestrzeni publicznej,
  - b) utrzymanie zieleni, w szczególności w zakresie wysokości podkreślającej ekspozycję obiektów zabytkowych;
- 2) zakazuje się:
  - a) lokalizowania reklam i urządzeń informacyjnych na wyznaczonych osiach kompozycyjnych,
  - b) lokalizowania nowych dominant w zasięgu strefy.

Dla strefy ochrony archeologicznej oraz strefy obserwacji archeologicznej obowiązują przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

6.1.8. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy Ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.2] oraz Ustawy o ochronie przyrody [1.2.3].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl Ustawy o Ochronie Przyrody ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;

15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;

16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także **tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy** oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W Ustawie o Ochronie Przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują punktowe czy też obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody.

W obszarze planu z uwagi na charakter zagospodarowania nie ma sprzyjających warunków do występowania chronionych gatunków roślin (w naturalnych stanowiskach) czy też rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Mogą pojawiać się tutaj co prawda przedstawiciele chronionych gatunków ptaków takie jak na przykład kawka, sroka czy sikora bogatka, a ponadto niektórych pospolitych gatunków ssaków (w tym jeż, kret, wiewiórka czy nietoperze), a także pospolitych gatunków płazów czy gadów. Są to jednak gatunki zsynantropizowane, związane w pewnym stopniu m.in. z siedzibami ludzkimi i przystosowane do warunków miejskich. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie będzie stanowiła zagrożenia dla lokalnych populacji tych zwierząt.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w granicach terenu opracowania wskazano na występowanie gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej, tj. pływaka szerokobrzeżka (*Dytiscus latissimus*).

Pływak szerokobrzeżek to jeden z największych europejskich chrząszczy wodnych. Zamieszkuje duże i czyste zbiorniki wodne takie jak jeziora, stawy rybne, rozlewiska rzek.

Z uwagi na fakt, iż w granicach opracowania brak jest siedlisk wyżej wymienionego gatunku tj. dużych zbiorników wodnych czy rozlewisk rzek można wykluczyć jego występowanie na terenie objętym projektem *miejscowego planu...*

6.1.9. Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną

Z uwagi na wysoki stopień przekształceń antropogenicznych w granicach opracowania nie występują obszary przyrodniczo cenne. Występujące tu siedliska mają charakter typowo antropogeniczny i są miejscem występowania zsynantropizowanych gatunków zwierząt i roślin, które generalnie przystosowały (przyzwyczyły) się do warunków miejskich.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
4. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 (Warszawa, 2008 r.),
5. Dokument Rządowy II Polityka ekologiczna państwa (2000 r.)

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej:
  - określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
  - uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacji na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,

- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorolnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2016 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi,
- ochrony powierzchni ziemi,
- gospodarowania zasobami geologicznymi,
- jakości powietrza, ochrony wód, gospodarki odpadami, substancji chemicznych w środowisku, oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidacja zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizacja i modernizacja gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły generalnie odzwierciedlenie w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia oraz terenu położonego w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu.

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA 2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę i inne.

Teren projektu miejscowego planu obejmuje zurbanizowany obszar o charakterze śródmiejskim, który jest zlokalizowany poza obszarami zagrożonymi możliwością wystąpienia powodzi czy osuwisk.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego terenu należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewę powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach. Zasadniczo realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji miejskiej wyspy ciepła, jednakże z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię, którą jeszcze można przeznaczyć pod nową zabudowę i skalę przewidzianych ustaleń w stosunku do powierzchni całego, wysoko zurbanizowanego centrum miasta wpływ ten będzie miał mało znaczący charakter w porównaniu ze zjawiskami już występującymi.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- stosowanie indywidualnych i grupowych systemów grzewczych opartych o miejską zdalaczną sieć ciepłowniczą (kierunek 1.3),
- dopuszczenie stosowanie indywidualnych i grupowych systemów grzewczych w przypadku braku możliwości technicznych lub ekonomicznych zastosowania zdalaczynnej sieci ciepłowniczej (kierunek 1.3 i 4.2),
- dopuszczenie stosowania systemów grzewczych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii 1.3 i 4.2),

- wprowadzenie dla terenów zabudowy minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 0% do 90% (kierunek 1.4),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi i osuwisk (kierunek 1.5),
- ustalenie odprowadzania ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych poprzez istniejący i rozbudowywany system kanalizacji miejskiej (kierunek 4.2).

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu. Ponadto omawianym celom i kierunkom sprzyjają także wybrane ustalenia planu przedstawione w rozdziale 13.

9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Do najbliższych obszarów chronionych względem granic opracowania należą:

- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” oddalony od granic opracowania o ok. 1,6 km na południowy wschód;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Miechowicka Ostoja Leśna” oddalony od granic opracowania o ok. 3,0 km na zachód;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie” (PLH 240003) oddalony od granic opracowania o ok. 4,0 km na północny zachód;
- Użytek ekologiczny „Księża Góra” oddalony od granic opracowania o ok. 4,2 km na północ;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny” oddalony od granic opracowania o ok. 5,2 km na północ;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Doły Piekarskie” oddalony od granic opracowania o ok. 5,5 km na północ;
- Rezerwat Przyrody „Segiet” oddalony od granic opracowania o ok. 5,6 km na północny zachód;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park w Reptach i Dolina Dramy” oddalony od granic opracowania o ok. 8,9 km na północny zachód.

Z uwagi na odległości od obszarów chronionych oraz jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych można stwierdzić, że ustalenia planu nie będą miały istotnego wpływu na wspomniane wyżej obszary chronione.

9.1 Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleń wysoka.

W odniesieniu do obowiązujących planów zagospodarowania przedstawiony do oceny projekt planu wprowadza m.in. uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonaniem, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń *planu* będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwale na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Realizacja ustaleń planu będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia), a potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta na tereny sąsiednie.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Wzrost powierzchni terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą stamtąd być wywiewane na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne (przewidziane również w projekcie planu) oddziałują na tereny przyległe, powodując już obecnie lokalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego na terenach chronionych akustycznie.

Tab. 2 Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów) 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych - wzrost ilości wytwarzanych odpadów - wzrost emisji hałasu bytowego - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie
pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych
wtórne	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy
skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> - krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego
krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy - emisja hałasu komunikacyjnego - lokalna fragmentacja siedlisk - lokalna zmiana uwarunkowań topoklimatycznych
stałe	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany ukształtowania powierzchni terenu - zmiana lokalnych warunków krajobrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalne zmiany mikroklimatu - zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

10. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Teren objęty planem jest wysoko zurbanizowany i większą jego część stanowią obecnie tereny już zagospodarowane (zabudowane). Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało przekształcone, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki zsynantropizowane przystosowane (przywykle) do warunków antropopresji, a występujące siedliska mają charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje szczególnych wartości przyrodniczych.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu oraz jego przekształcenie antropogeniczne jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

W obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej, w tym linii tramwajowych,
- centrów handlowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 2,00 ha,
- inwestycji z zakresu łączności publicznej,
- garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,50 ha,
- przedsięwzięć związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i wydobywaniem kopalin,
- linii kolejowych,
- szpitali o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 4,00 ha,
- zabudowy przemysłowej i magazynowej na terenach oznaczonych symbolem UP,
- obiektów sportowych na terenach oznaczonych symbolem US.

Ustalono także zakaz wprowadzania przedsięwzięć stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

W związku z powyższym na przedmiotowym terenie nie wyklucza się realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dla których w zależności od charakteru inwestycji obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być wymagany przez właściwy organ. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości ok. 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu planu będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. Obszary problemowe

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny w znacznej części już zainwestowane, a przeznaczenia przyjęte w planie polegają w większości na rozwinięciu dotychczasowego sposobu zagospodarowania. W związku z powyższym można stwierdzić, iż potencjalne oddziaływania związane z realizacją ustaleń planu już tu występują.

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi (kompromisu) pomiędzy presją zajmowania pod zabudowę kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur ekologicznych.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w granicach terenu opracowania wskazano na występowanie gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej, tj. pływaka szerokobrzeżka (*Dytiscus latissimus*).

Pływak szerokobrzeżek to jeden z największych europejskich chrząszczy wodnych. Zamieszkuje duże i czyste zbiorniki wodne takie jak jeziora, stawy rybne, rozlewiska rzek.

Z uwagi na fakt, iż w granicach opracowania brak jest siedlisk wyżej wymienionego gatunku tj. dużych zbiorników wodnych czy rozlewisk rzek można wykluczyć jego występowanie na terenie objętym projektem *miejscowego planu...*

Do potencjalnych problemów w rejonie przedmiotowego terenu należy oddziaływanie akustyczne istniejących głównych ciągów (ul. Strzelców Bytomskich, Tarnogórska, Wrocławska, Miarki czy Krakowska) na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w ich sąsiedztwie.

Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich, Wrocławskiej i Kolejowej (także poza granicami przedmiotowego terenu).

Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu właściwie nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu kolejowego oraz pochodzącego od linii tramwajowych.

W porze dziennej może dochodzić do potencjalnych przekroczeń hałasu przemysłowego rzędu max. 10dB na pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej przy skrzyżowaniu ulicy Witczaka z Krakowską oraz w sąsiedztwie Centrum Handlowego Agora.

W ocenianym projekcie planu przewidziano utrzymanie istniejących ciągów komunikacyjnych, które będą oddziaływać akustycznie na tereny przyległe, w tym wspomniane wyżej obszary zabudowy mieszkaniowej. W przypadku zwiększenia natężenia ruchu na drogach przebiegających przez obszar objęty planem zwiększy się również ich oddziaływanie akustyczne. Z tego względu korzystne byłoby podjęcie odpowiednich rozwiązań służących ograniczeniu emisji hałasu na tereny objęte ochroną akustyczną.

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t). Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo – wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy. Należy jednak wskazać, iż obszary te zostały już w znacznej mierze zainwestowane, a poziom wód gruntowych został zdrenowany, w związku z czym dalsze dogęszczenie zabudowy nie będzie stanowić konfliktu. Poglądowy zasięg płytko zalegających wód gruntowych został naniesiony na zał. 1 do niniejszego opracowania.

Ze względu na uwarunkowania górnicze w projekcie planu wskazano **obszar nieodporny na deformacje i wstrząsy** wynikające z podziemnej eksploatacji górniczej, położony w zasięgu filara ochronnego śródmieścia Bytomia, obejmujący tereny zabudowy i zagospodarowania terenu, wyznaczony w *Programie ochrony śródmieścia Bytomia na podstawie oceny stanu zabudowy oraz warunków geologiczno–górnictwa* wykonanym przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Zakład Ochrony Powierzchni i Obiektów Budowlanych w grudniu 2019 r.

Dla ww. obszaru wskazane jest zaniechanie eksploatacji górniczej.

Z uwagi na historyczne i współczesne uwarunkowania górnicze związane z eksploatacją podziemną wskazuje się zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia w zasięgu obszaru nieodpornego na deformacje i wstrząsy wynikające z podziemnej eksploatacji górniczej, położonego w zasięgu filara ochronnego śródmieścia Bytomia, obejmujący tereny zabudowy i zagospodarowania terenu, wyznaczony w *Programie ochrony śródmieścia Bytomia na podstawie oceny stanu zabudowy oraz warunków geologiczno–górnictwa* wykonanym przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Zakład Ochrony Powierzchni i Obiektów Budowlanych w grudniu 2019 r.

Obowiązujące przepisy prawa geologicznego i górnictwa nie pozwalają na wprowadzenie w projekcie planu zakazu działalności górniczej w granicach wyznaczonego terenu górnictwa i obszaru górnictwa ani ograniczeń w prowadzeniu działalności górniczej.

Z uwagi na zabytkowy charakter obszaru śródmieścia oraz zły stan techniczny obiektów kubaturowych i liniowych spowodowany dotychczasową eksploatacją górnictwa ww. *Program ochrony...* wskazuje następujące zagrożenia:

- 1) eksploatacja kolejnych warstw lub pokładów będzie powodowała częściowe lub pełne sumowanie się deformacji, co może powodować deformacje odpowiadające wskaźnikom II kategorii terenu górnictwa,
- 2) bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników obiektów budowlanych z uwagi na możliwość wystąpienia uszkodzeń gazociągów stalowych oraz instalacji gazowych w budynkach,
- 3) zwiększenie awaryjności starych wodociągów wykonanych z rur żeliwnych i stalowych, stanowiących około 73 % sieci, a przez to występowania przerw w dostawie wody do odbiorców,

- 4) uszkodzenia konstrukcyjne starych przewodów kamionkowych i betonowych stanowiących około 80 % sieci kanalizacyjnej, zbudowanych do 1940 r.,
- 5) niekorzystnych zmian spadków przewodów kanalizacyjnych, co spowoduje znaczne utrudnienia w odprowadzaniu ścieków i wód opadowych ze śródmieścia,

oraz wnioski:

- 1) z wykonanego przeglądu stanu technicznego zabudowy, z którego wynika, że około 30% zabudowy nie jest odporna na deformacje,
- 2) prognozowane deformacje i wstrząsy górnicze, a głównie wyniki wykonanego przez GIG przeglądu stanu technicznego zabudowy śródmieścia Bytomia, która w znacznym zakresie nie jest odporna zarówno na deformacje i wstrząsy, wykluczają podjęcie eksploatacji górniczej zasobów węgla kamiennego pozostawionych w filarze, a także narzucają dla tego filara 0 kategorię ochrony, tj. brak deformacji górniczych,
- 3) stan techniczny zabudowy powierzchni (budynków i budowli, a także infrastruktury technicznej) wyklucza możliwość przemysłowego zagospodarowania złoża węgla,
- 4) teren chroniony śródmieścia Bytomia powinien być w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyłączony z eksploatacji górniczej, która powoduje deformacje powierzchni.

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., ze zmianami przyjętymi uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r. oraz uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.*

Zapisy planu są zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019.*

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W projekcie planu w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- 1) zakaz prowadzenia działalności związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne,
- 2) zakaz wprowadzania przedsięwzięć stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii,
- 3) dopuszczenie stosowania systemów grzewczych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- 4) dopuszczenie stosowanie indywidualnych i grupowych systemów grzewczych w przypadku braku możliwości technicznych lub ekonomicznych zastosowania zdalaczynnej sieci ciepłowniczej.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- 5) zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów na cele związane z prowadzeniem działalności w zakresie gospodarowania odpadami w tym: unieszkodliwianiem, zbieraniem, transportem, przetwarzaniem odpadów oraz lokalizowania składowisk odpadów;
- 6) odprowadzanie ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych poprzez istniejący i rozbudowywany system kanalizacji miejskiej;
- 7) dopuszcza się odprowadzenie ścieków zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

Ponadto w zakresie **postępowania z odpadami ustala się:**

- 1) postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, przepisami ustawy prawo ochrony środowiska oraz przepisami ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 2) zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów na cele związane z prowadzeniem działalności w zakresie gospodarowania odpadami w tym: unieszkodliwianiem, zbieraniem, transportem, przetwarzaniem odpadów oraz lokalizowaniem składowisk odpadów.

Ochrona przed nadmiernym hałasem, wibracjami

W zakresie ochrony przed hałasem w projekcie planu wprowadzono następujące ustalenia:

- 1) ochronie przed hałasem podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, położone w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, do których należą tereny o symbolach: MW, MU, US, ZP, ZD oraz usługi społeczne z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także zabudowa usług turystycznych położone w terenach o symbolach MU i U;
- 2) zakaz prowadzenia działalności związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne.

14. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleń wysoka.

Aktualnie na terenie będącym przedmiotem niniejszego opracowania obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a oceniany projekt dokumentu wprowadza uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni niezagospodarowanych.

W związku z powyższym trudno jest wskazać racjonalne rozwiązania alternatywne do ustaleń zawartych w ocenianym projekcie miejscowego planu.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia oraz terenu położonego w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu.

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

Teren opracowania o powierzchni ok. 504 ha obejmuje swym zasięgiem śródmieście Bytomia oraz teren położony w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu.

Granice terenu wyznaczają odpowiednio:

- od wschodu – tereny byłej KWK „Bobrek-Centrum”;
- od północy – tereny ogródków działkowych i zabudowy zlokalizowanej po południowej stronie ul. Odrzańskiej oraz ulica Sandomierska;
- od zachodu – ulica Stanisława Witczaka;
- od południa – linia kolejowa nr 132 relacji Bytom – Wrocław Główny.

Niniejsze opracowanie obejmuje obszar ścisłego śródmieścia Bytomia, które przede wszystkim pełni funkcję centralnego ośrodka usługowego miasta.

Aktualnie teren jest niemal w całości zagospodarowany. Większą część jego powierzchni zajmuje zwarta, kwartałowa zabudowa pierzejowa, w postaci kilkupiętrowych kamienic (w znacznej części zabytkowych) o funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Zabudowie XIX-wiecznych kamienic towarzyszy zabudowa wielokondygnacyjna (blokowiska) powstała w dzielnicach zlokalizowanych wokół najstarszej części miasta.

Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy liczna zabudowa usługowa, a także infrastruktura komunikacyjna. Towarzyszą im powierzchnie biologicznie czynne, głównie w postaci zieleni urządzonej, ale także nieużytków i zadrzewień.

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleni wysoka.

Aktualnie praktycznie cały teren opracowania, prócz jego zachodnich fragmentów, objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zdecydowanie na większości terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – Plan Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReRoŚ” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXIX/458/04 z dnia 25 sierpnia 2004 r. Ponadto w obrębie dwóch lokalizacji obowiązują zmiany powyższego planu”

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – „Planu Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReRoŚ” dla kwartału położonego pomiędzy ul. Jainty, ul. Webera, ul. Kwietniewskiego uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr IX/122/07 z dnia 25 kwietnia 2007 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia – „Planu Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia „ReRoŚ” dla kwartału położonego pomiędzy ulicami Przemysłową i Składową

uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr IX/121/07 z dnia 25 kwietnia 2007 r.

W odniesieniu do obowiązujących planów zagospodarowania przedstawiony do oceny projekt planu m.in. wprowadza uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleni wysoka.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe, czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Z uwagi na ujęte w projekcie planu zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem regionalnym kraju według Kondrackiego (2001) omawiany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyny Śląsko – Krakowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), w granicach mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

Przedmiotowy teren położony jest w środowej części Bytomia, obejmuje ściśle centrum miasta. Generalnie obejmuje swym zasięgiem obszary zabudowane, którym towarzyszy infrastruktura drogowa oraz elementy zieleni, w tym trawniki, zadrzewienia bądź nieużytki.

Omawiany teren położony jest w północnej części Wyżyny Śląskiej.

Pierwotna rzeźba terenu opracowania, jak i całego miasta Bytom została jednak przekształcona pozostając pod wpływem morfogenetycznej działalności człowieka związanej między innymi z rozwojem osadnictwa, a także wpływami przemysłu wydobywczego (głównie górnictwa węgla kamiennego i innych surowców). Pierwotny charakter rzeźby został zmieniony między innymi na skutek niwelacji terenu pod obiekty kubaturowe, place oraz ciągi komunikacyjne, a także tworzenia nasypów. Natomiast do najczęściej

spotykanych przekształceń na terenach związanych z działalnością górniczą należą osiadania powierzchni powstałe w wyniku eksploatacji podziemnej węgla kamiennego.

Aktualnie omawiany teren łagodnie obniża się w kierunku południowym, ku dolinie rzeki Bytomki przepływającej za południową granicą opracowania.

W północnej części terenu rzędne wysokościowe osiągają ok. 281 - 285 m n.p.m. Z tego miejsca powierzchnia terenu opada w kierunku południowym, gdzie rzędne wysokościowe osiągają wartości rzędu 276 m n.p.m.

Zgodnie ze „Szczegółową mapą geologiczną Polski” podłoże geologiczne omawianego terenu zbudowane jest utworów karbonu na których zalegają osady triasowe, jurajskie i czwartorzędowe.

Teren opracowania pozostaje w zasięgu granic udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

- „Centrum”,
- „Centrum 1”,
- „Centrum – Szombierki”,
- „Rozbark”,
- „Bytom II”,
- „Bytom III”,
- „Bobrek-Miechowice”.

Aktualnie jedynym zagospodarowanym złożem w granicach terenu opracowania jest złożo węgla kamiennego „Bytom III”, eksploatacja pozostałych złóż surowców naturalnych została zaniechana.

Teren opracowania zlokalizowany jest zatem w granicach jednego obszaru i terenu górniczego „Bytom III-ZG”.

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, przyjętego w treści seryjnych *Map hydrogeologicznych Polski, w skali 1:200 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa*, analizowany teren położony jest w regionie Bytomsko – Olkuskim (XV), gdzie główny poziom użytkowy występuje w utworach triasu środkowego i dolnego, gdzie kolektorem wód typu szczelinowatego są wapienie i dolomity.

Mniejsze znaczenie mają poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych, gdzie kolektorem są piaski, a rzadziej żwiry.

Teren opracowania leży w zasięgu odwadniającego wpływu kopalń węgla kamiennego.

Teren opracowania jest zlokalizowany poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) przedmiotowy teren pozostaje w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych:

- JCWPd nr 111 (PLGW2000111) – region wodny Małej Wisły – północny fragment terenu,
- JCWPd nr 129 (PLGW6000129) – region wodny Górnej Odry – pozostała część terenu.

Zgodnie z Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły oraz Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry stan poszczególnych jednolitych części przedstawia się następująco:

- PLGW2000111 – stan ilościowy słaby, stan chemiczny słaby, możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona,
- PLGW6000129 – stan ilościowy słaby, stan chemiczny dobry, możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona.

Miasto Bytom charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem ukształtowania się gleby. Jednak w granicach terenu opracowania można wyróżnić jedynie gleby antropogeniczne związane są z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi gleby w Bytomiu w większości są zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne, spaliny samochodowe oraz przez stosowanie nawozów sztucznych. Przyczyną tego typu zanieczyszczeń były i są: pyły, pary oraz gazy emitowane przez różnego rodzaju zakłady przemysłowe, energetykę, transport i kopalnictwo.

Na obszarze Bytomia stwierdza się zanieczyszczenie gleb metalami, wynikające zarówno z rozwoju górnictwa jak i budowy geologicznej podłoża. Bez wątplenia o stopniu zanieczyszczenia gleb zadecydowało tutaj górnictwo rud cynkowo-ołowiowych oraz lokalizacja zakładów przetwórstwa tych rud i składowiska odpadów pochodzących z przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń metalami było hutnictwo żelaza i stali oraz energetyka.

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania należy w większości do zlewni rzeki Bytomki (zlewnia III-go rzędu rzeki Odry), przepływającej w kierunku wschodnim za południową granicą analizowanego terenu.

Północny fragment objęty projektem *planu...* leży w zlewni rzeki Szarlejki (zlewnia rzeki Odry IV-rzędu).

Poszczególne zlewnie oddziela od siebie topograficzny dział wodny I-go rzędu.

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej w granicach terenu opracowania są zbiorniki wodne zlokalizowane w Parku Miejskim im. F. Kachła w środkowej części terenu opracowania.

Zgodnie z *Mapą hydrograficzną Polski* w południowej części terenu występują płytkie wody gruntowe zalegające do 1 m p.p.t. związane z doliną rzeki Bytomki. Niemniej jednak biorąc pod uwagę aktualne zagospodarowanie terenu (w większości zabudowa o charakterze mieszkaniowo-usługowym i infrastruktura kolejowa) można przyjąć, iż poziom wód gruntowych został już zdrenowany i płytko zalegające wody gruntowe już tu nie występują.

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych:

- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649),
- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669).

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669), stanowi silnie zmienioną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Bytomka” (kod: PLRW6000611649), stanowi naturalną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona.

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Na warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (efekt tzw. „niskiej emisji”). Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są natomiast ciągi komunikacyjne w tym przede wszystkim droga krajowa DK 11 (ulica Strzelców Bytomskich) czy DK94 (ulica Wrocławska) generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia

w postaci spalin samochodowych. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych, głównie z tych rozciągających się na północ i południe od terenu opracowania.

Na przestrzeni lat pod wpływem antropopresji (osadnictwa, rolnictwa i przemysłu) pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz.

Środowisko naturalne terenu objętego opracowaniem zostało silnie przekształcone przez człowieka i stale pozostaje pod wpływem jego działalności. Naturalna roślinność na przestrzeni lat uległa degradacji i właściwie już tu nie występuje.

Płaty roślinności ruderalnej występują między innymi w strefach przydrożnych, w rejonie linii kolejowych oraz w sąsiedztwie ogrodzeń. Do gatunków występujących w obrębie płatów zieleni nieurządzonej należą między innymi bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*), przymiotno białe (*Erigeron annuus*), a także gatunki trawiaste takie jak trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigeios*) i inne. W wielu miejscach występują także obce i inwazyjne gatunki takie jak rdestowiec (*Reynoutria sp.*) i nawłoc kanadyjska (*Solidago canadensis*).

Lokalnie na powierzchniach antropogenicznych mogą wykształcać się również umiarkowanie nitrofilne zbiorowiska miejsc silnie wydeptywanych. Zbiorowiska te złożone są głównie z niskich gatunków zielnych, znoszących uszkodzenia mechaniczne takich jak na przykład babka zwyczajna (*Plantago major*), wiechlina roczna (*Poa annua*) czy mniszek lekarski (*Taraxacum officinalis*).

Wyróżniające się płaty zadrzewień w granicach opracowania zlokalizowane są przede wszystkim w rejonie terenów zieleni urządzonej, parku im. Franciszka Kachla.

Park Miejski im. Franciszka Kachla posiada powierzchnię ok. 43 ha, i jest jednym z najstarszych tego typu obiektów na Górnym Śląsku, został wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego 19 maja 1992 r. Założony został jako park krajobrazowy. W następnych latach obszar parku został powiększony o nieużytki po dawnej kopalni galmanu „Teresa” w celu odizolowania centrum miasta od działalności kopalni węgla kamiennego „Dymitrow” i „Centrum-Szombierki”. Część zachodnia pełni funkcje rekreacyjne a wschodnia, ogrodzona ulicami: Wrocławską od południa, Chrzanowskiego od zachodu i linią tramwajową Katowice – Bytom od wschodu i północy, stanowi część reprezentacyjną parku. W drzewostanie parku dominują dorodne drzewa, których obwody osiągają znaczne wymiary. Występuje tam m.in. kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*) i bezszypułkowy (*Quercus petraea*), klon pospolity (*Acer platanoides*) i jesionolistny (*Acer negundo*), topola czarna (*Populus nigra*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), buk (*Fagus sylvatica*), jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*) oraz różne gatunki wierzb (*Salix sp.*). Spotkać można także tulipanowca amerykańskiego (*Liriodendron tulipifera*), dęba korkowego (*Quercus suber*), miłorzęba dwuklapowego (*Ginkgo biloba*), iglicznę trójcierniową (*Gleditsia triacanthos*), platana klonolistnego (*Platanus acerifolia*) czy wiąz górskiego (*Ulmus glabra*). Na terenie Góry Miłości występuje większe zagęszczenie gatunków iglastych: jodła pospolita (*Abies alba*), sosna wejmutka (*Pinus strobus*), modrzew europejski (*Larix decidua*), cis pospolity (*Taxus baccata*), choina kanadyjska (*Tsuga canadensis*). Roślinność krzewiastą reprezentuje śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus*), irga (*Cotoneaster sp.*) czy jaśminowiec wonny (*Philadelphus coronarius*). Zachodnia część parku składem gatunkowym nawiązuje do zbiorowisk olsowych.

W oparciu o walory przyrodnicze parku zaprojektowano ścieżkę dydaktyczną, prowadzącą wzdłuż istniejących alejek.

Uzupełnieniem zieleni urządzonej w granicach terenu opracowania jest zieleń skwerów, placów oraz zieleni cmentarna.

Fauna przedmiotowego terenu jest reprezentowana zasadniczo przez gatunki synantropijne, powszechnie związane z osiedlami ludzkimi.

Do ptaków występujących na omawianym obszarze należą między innymi takie gatunki jak gołąb (*Columba livia*), kawka (*Corvus monedula*), sroka (*Pica pica*), gawron (*Corvus frugilegus*) oraz wróbel domowy (*Passer domestica*), a także sikora bogatki (*Parus major*). Wspomniane gatunki mogą również tutaj gniazdować.

Ssaki występujące potencjalnie na omawianym terenie to przede wszystkim gatunki zsynantropizowane, w tym głównie drobne gryzonie, choć pojawiać się tutaj mogą również niektóre gatunki nietoperzy związanych z osadami ludzkimi.

Najliczniejszą grupą organizmów zwierzęcych są tutaj bez wątpienia przedstawiciele owadów i pajęczaków.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w granicach terenu opracowania wskazano na występowanie gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej, tj. pływaka szerokobrzeżka (*Dytiscus latissimus*).

Pływak szerokobrzeżek to jeden z największych europejskich chrząszczy wodnych. Zamieszkuje duże i czyste zbiorniki wodne takie jak jeziora, stawy rybne, rozlewiska rzek.

Z uwagi na fakt, iż w granicach opracowania brak jest siedlisk wyżej wymienionego gatunku tj. dużych zbiorników wodnych czy rozlewisk rzek można wykluczyć jego występowanie na terenie objętym projektem *miejscowego planu...*

W przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym odznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom.

Istotnym czynnikiem determinującym krajobraz przedmiotowego terenu są ciągi komunikacyjne oraz przebiegająca w południowej części terenu linia kolejowa.

Rzeźba terenu oraz charakter zagospodarowania stanowią o wielu powiązaniach przyrodniczych przedmiotowego terenu z obszarami otaczającymi. Nie mniej należy podkreślić, iż aktualnie teren funkcjonalnie i przestrzennie jest powiązany przede wszystkim z obszarami zlokalizowanymi na północy, gdyż w pozostałych kierunkach swobodna wymiana biologiczna jest znacznie ograniczona na skutek obecności ciągów komunikacyjnych oraz zwartej zabudowy.

Wymiana biologiczna między terenem opracowania, a terenami przyległymi od północy jest możliwa, za sprawą sąsiedztwa obszarów biologicznie czynnych, przede wszystkim terenów zieleni nieurządzonej i ogródków działkowych. Z uwagi jednak na znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze oraz ograniczenie terenów biologicznie czynnych w granicach przedmiotowego terenu i jego sąsiedztwie trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających migrację gatunków. Wewnętrzna spójność lokalnego układu przyrodniczego, a także łączność z terenami otaczającymi opiera się przede wszystkim o wspomniane wyżej, enklawy zieleni. W skali lokalnej, funkcjonują one na zasadzie tzw. modelu „stepping stone”, w którym określone płyty zieleni stanowią swoiste wyspy pośród zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków na przykład ptaków.

Do głównych powiązań obszaru opracowania z terenami sąsiednimi zaliczyć można zalegające w podłożu pokłady węgla kamiennego.

Warto również wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne takie jak pobocza dróg także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to jednak głównie kosmopolitycznych i wiatrosiewnych gatunków roślin.

Teren jest zlokalizowany poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego czy kraju.

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz od stopnia przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego,
- zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące
- przekształcenia biocenoz.

W granicach opracowania nie występują lasy o charakterze ochronnym.

Analizowany obszar znajduje się w poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

W przypadku terenów płytko zalegających wód gruntowych (1m p.p.t.) przedstawionych zgodnie z danymi archiwalnymi plan utrzymuje istniejące tereny zabudowy.

Plan wprowadza jednocześnie zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- a) inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej, w tym linii tramwajowych,
- b) centrów handlowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 2,00 ha,
- c) inwestycji z zakresu łączności publicznej,

- d) garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,50 ha,
- e) przedsięwzięć związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i wydobywaniem kopalin,
- f) linii kolejowych,
- g) szpitali o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 4,00 ha,
- h) zabudowy przemysłowej i magazynowej na terenach oznaczonych symbolem UP,
- i) obiektów sportowych na terenach oznaczonych symbolem US.

W ocenianym projekcie planu w zakresie ochrony przed hałasem:

- 2) ochronie przed hałasem podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, położone w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, do których należą tereny o symbolach: MW, MU, US, ZP, ZD oraz usługi społeczne z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także zabudowa usług turystycznych położone w terenach o symbolach MU i U. Ponadto w planie wprowadzono zakaz prowadzenia działalności związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne.

Analizując wprowadzane przeznaczenia terenów i dopuszczalne poziomy hałasu z nimi związanymi w odniesieniu do istniejących uwarunkowań akustycznych w granicach planu należy stwierdzić, że lokalnie na projektowanych obszarach podlegających ochronie akustycznej będzie potencjalnie dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego, co ma miejsce na przedmiotowym terenie już w chwili obecnej.

Zjawiskom tym będzie przeciwdziałał przedstawiony wyżej zapis projektu planu mówiący o zakazie prowadzenia działalności związanej z ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu.

W obszarze opracowania nie występują grunty rolne, ani tereny leśne.

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony.

W przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym odznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom. Generalnie realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczących zmian w lokalnym krajobrazie.

Zgodnie z zapisami planu na przedmiotowym obszarze ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej.

Na obszarze planu ustanawia się formy ochrony konserwatorskiej:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- Obszarów wpisanych do rejestru zabytków,
- Obiektów zabytkowych objętych ochroną w planie,
- Strefę ochrony historycznego założenia urbanistycznego,
- Strefę ochrony ekspozycji,
- Strefę ochrony archeologicznej,
- Strefę obserwacji archeologicznej.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują punktowe czy też obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody.

W obszarze planu z uwagi na charakter zagospodarowania nie ma sprzyjających warunków do występowania chronionych gatunków roślin (w naturalnych stanowiskach) czy też rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Mogą pojawiać się tutaj co prawda przedstawiciele chronionych gatunków ptaków takie jak na przykład kawka, sroka czy sikora bogatka, a ponadto niektórych pospolitych gatunków ssaków (w tym jeż, kret, wiewiórka czy nietoperze), a także pospolitych gatunków płazów czy gadów. Są to jednak gatunki zsynantropizowane, związane w pewnym stopniu m.in. z siedzibami ludzkimi i przystosowane do warunków miejskich. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie będzie stanowiła zagrożenia dla lokalnych populacji tych zwierząt.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w granicach terenu opracowania wskazano na występowanie gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej, tj. pływaka szerokobrzeżka (*Dytiscus latissimus*).

Pływak szerokobrzeżek to jeden z największych europejskich chrząszczy wodnych. Zamieszkuje duże i czyste zbiorniki wodne takie jak jeziora, stawy rybne, rozlewiska rzek.

Z uwagi na fakt, iż w granicach opracowania brak jest siedlisk wyżej wymienionego gatunku tj. dużych zbiorników wodnych czy rozlewisk rzek można wykluczyć jego występowanie na terenie objętym projektem planu.

Z uwagi na wysoki stopień przekształceń antropogenicznych w granicach opracowania nie występują obszary przyrodniczo cenne. Występujące tu siedliska mają charakter typowo antropogeniczny i są miejscem występowania zsynantropizowanych gatunków zwierząt i roślin, które generalnie przystosowały (przyswyczyły) się do warunków miejskich.

Teren projektu miejscowego planu obejmuje zurbanizowany obszar o charakterze śródmiejskim, który jest zlokalizowany poza obszarami zagrożonymi możliwością wystąpienia powodzi czy osuwisk.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego terenu należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewę powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach. Zasadniczo realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji miejskiej wyspy ciepła, jednakże z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię, którą jeszcze można przeznaczyć pod nową zabudowę i skalę przewidzianych ustaleń w stosunku do powierzchni całego, wysoko zurbanizowanego centrum miasta wpływ ten będzie miał mało znaczący charakter w porównaniu ze zjawiskami już występującymi.

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Do najbliższych obszarów chronionych względem granic opracowania należą:

- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” oddalony od granic opracowania o ok. 1,6 km na południowy wschód;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Miechowicka Ostoja Leśna” oddalony od granic opracowania o ok. 3,0 km na zachód;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie” (PLH 240003) oddalony od granic opracowania o ok. 4,0 km na północny zachód;

- Użytek ekologiczny „Księża Góra” oddalony od granic opracowania o ok. 4,2 km na północ;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny” oddalony od granic opracowania o ok. 5,2 km na północ;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Doły Piekarskie” oddalony od granic opracowania o ok. 5,5 km na północ;
- Rezerwat Przyrody „Segiet” oddalony od granic opracowania o ok. 5,6 km na północny zachód;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park w Reptach i Dolina Dramy” oddalony od granic opracowania o ok. 8,9 km na północny zachód.

Z uwagi na odległości od obszarów chronionych oraz jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych można stwierdzić, że ustalenia planu nie będą miały istotnego wpływu na wspomniane wyżej obszary chronione.

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleń wysoka.

W odniesieniu do obowiązujących planów zagospodarowania przedstawiony do oceny projekt planu m.in. wprowadza uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonany, nieodwracalny przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń *planu* będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Realizacja ustaleń *planu* będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwałe przekształcone zostaną siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia), a potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta na tereny sąsiednie.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych.

Wzrost powierzchni terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą stamtąd być wywiewane na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne (przewidziane również w projekcie planu) oddziałują na tereny przyległe, powodując już obecnie lokalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego na terenach chronionych akustycznie.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Teren objęty planem jest wysoko zurbanizowany i większą jego część stanowią obecnie tereny już zagospodarowane (zabudowane). Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało przekształcone, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki zsynantropizowane przystosowane (przywykle) do warunków antropopresji, a występujące siedliska mają charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje szczególnych wartości przyrodniczych.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu oraz jego przekształcenie antropogeniczne jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

W obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:

- inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej, w tym linii tramwajowych,
- centrów handlowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 2,00 ha,
- inwestycji z zakresu łączności publicznej,
- garaży, parkingów samochodowych lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 0,50 ha,
- przedsięwzięć związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i wydobywaniem kopalin,
- linii kolejowych,

- szpitali o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 4,00 ha,
- zabudowy przemysłowej i magazynowej na terenach oznaczonych symbolem UP,
- obiektów sportowych na terenach oznaczonych symbolem US.

Ustalono także zakaz wprowadzania przedsięwzięć stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

W związku z powyższym na przedmiotowym terenie nie wyklucza się realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dla których w zależności od charakteru inwestycji obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być wymagany przez właściwy organ. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny w znacznej części już zainwestowane, a przeznaczenia przyjęte w planie polegają w większości na rozwinięciu dotychczasowego sposobu zagospodarowania. W związku z powyższym można stwierdzić, iż potencjalne oddziaływania związane z realizacją ustaleń planu już tu występują.

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi (kompromisu) pomiędzy presją zajmowania pod zabudowę kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur ekologicznych.

Do potencjalnych problemów w rejonie przedmiotowego terenu należy oddziaływanie akustyczne istniejących głównych ciągów (ul. Strzelców Bytomskich, Tarnogórska, Wrocławska, Miarki czy Krakowska) na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w ich sąsiedztwie.

Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich, Wrocławskiej i Kolejowej (także poza granicami przedmiotowego terenu).

Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu właściwie nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu kolejowego oraz pochodzącego od linii tramwajowych.

W porze dziennej może dochodzić do potencjalnych przekroczeń hałasu przemysłowego rzędu max. 10dB na pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej przy skrzyżowaniu ulicy Witczaka z Krakowską oraz w sąsiedztwie Centrum Handlowego Agora.

W ocenianym projekcie planu przewidziano utrzymanie istniejących ciągów komunikacyjnych, które będą oddziaływać akustycznie na tereny przyległe, w tym wspomniane wyżej obszary zabudowy mieszkaniowej. W przypadku zwiększenia natężenia ruchu na drogach przebiegających przez obszar objęty planem zwiększy się również ich oddziaływanie akustyczne. Z tego względu korzystne byłoby podjęcie odpowiednich rozwiązań służących ograniczeniu emisji hałasu na tereny objęte ochroną akustyczną.

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t). Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo – wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy. Należy jednak wskazać, iż obszary te zostały już w znacznej mierze zainwestowane, a poziom wód gruntowych został zdrenowany, w związku z czym dalsze dogęszczenie zabudowy nie będzie stanowić konfliktu.

Ze względu na uwarunkowania górnicze w projekcie planu wskazano **obszar nieodporny na deformacje i wstrząsy** wynikające z podziemnej eksploatacji górniczej, położony w zasięgu filara ochronnego śródmieścia Bytomia, obejmujący tereny zabudowy i zagospodarowania terenu, wyznaczony

w *Programie ochrony śródmieścia Bytomia na podstawie oceny stanu zabudowy oraz warunków geologiczno-górnictwowych* wykonanym przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Zakład Ochrony Powierzchni i Obiektów Budowlanych w grudniu 2019 r.

Dla ww. obszaru wskazane jest zaniechanie eksploatacji górnictwa.

Z uwagi na historyczne i współczesne uwarunkowania górnictwa związane z eksploatacją podziemną wskazuje się zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia w zasięgu obszaru nieodpornego na deformacje i wstrząsy wynikające z podziemnej eksploatacji górnictwa, położonego w zasięgu filara ochronnego śródmieścia Bytomia, obejmujący tereny zabudowy i zagospodarowania terenu, wyznaczony w *Programie ochrony śródmieścia Bytomia na podstawie oceny stanu zabudowy oraz warunków geologiczno-górnictwowych* wykonanym przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Zakład Ochrony Powierzchni i Obiektów Budowlanych w grudniu 2019 r.

Obowiązujące przepisy prawa geologicznego i górnictwa nie pozwalają na wprowadzenie w projekcie planu zakazu działalności górnictwa w granicach wyznaczonego terenu górnictwa i obszaru górnictwa ani ograniczeń w prowadzeniu działalności górnictwa.

Z uwagi na zabytkowy charakter obszaru śródmieścia oraz zły stan techniczny obiektów kubaturowych i liniowych, spowodowany dotychczasową eksploatacją górnictwa, ww. *Program ochrony...* wskazuje następujące zagrożenia:

- 1) eksploatacja kolejnych warstw lub pokładów będzie powodowała częściowe lub pełne sumowanie się deformacji, co może powodować deformacje odpowiadające wskaźnikom II kategorii terenu górnictwa,
- 2) bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników obiektów budowlanych z uwagi na możliwość wystąpienia uszkodzeń gazociągów stalowych oraz instalacji gazowych w budynkach,
- 3) zwiększenie awaryjności starych wodociągów wykonanych z rur żeliwnych i stalowych, stanowiących około 73 % sieci, a przez to występowania przerw w dostawie wody do odbiorców,
- 4) uszkodzenia konstrukcyjne starych przewodów kamionkowych i betonowych stanowiących około 80 % sieci kanalizacyjnej, zbudowanych do 1940 r.,
- 5) niekorzystnych zmian spadków przewodów kanalizacyjnych, co spowoduje znaczne utrudnienia w odprowadzaniu ścieków i wód opadowych ze śródmieścia,

oraz wnioski:

- 1) z wykonanego przeglądu stanu technicznego zabudowy, z którego wynika, że około 30% zabudowy nie jest odporna na deformacje,
- 2) prognozowane deformacje i wstrząsy górnictwa, a głównie wyniki wykonanego przez GIG przeglądu stanu technicznego zabudowy śródmieścia Bytomia, która w znacznym zakresie nie jest odporna zarówno na deformacje i wstrząsy, wykluczają podjęcie eksploatacji górnictwa zasobów węgla kamiennego pozostawionych w filarze, a także narzucają dla tego filara 0 kategorię ochrony, tj. brak deformacji górnictwowych,
- 3) stan techniczny zabudowy powierzchni (budynków i budowli, a także infrastruktury technicznej) wyklucza możliwość przemysłowego zagospodarowania złoża węgla,

- 4) teren chroniony śródmieścia Bytomia powinien być w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyłączony z eksploatacji górniczej, która powoduje deformacje powierzchni.

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne w tym zieleń wysoka.

Aktualnie na terenie będącym przedmiotem niniejszego opracowania obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a oceniany projekt dokumentu wprowadza uporządkowania planistyczne terenów w stosunku do aktualnie pełnionej funkcji, poszerza tereny zabudowy kosztem obszarów niezabudowanych, wprowadza nowe przeznaczenia terenów zabudowy obiektów handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na obszary pełniące dotychczas inne funkcje, a także wprowadza nowe tereny dróg publicznych.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni niezagospodarowanych.

W związku z powyższym trudno jest wskazać racjonalne rozwiązania alternatywne do ustaleń zawartych w ocenianym projekcie miejscowego planu.

Realizacja ustaleń ocenianego projektu nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

OŚWIADCZENIE – KLAUZULA

Kierujący zespołem wykonującym niniejsze opracowanie oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2801)

WYKSZTAŁCENIE	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
MGR GEOLOGII	IWONA MAJEWSKA-DURJASZ	 EKOID Iwona Majewska-Durjasz 40-302 Katowice ul. gen. H. Le Ronda 76 tel. 32 255 28 23, 32 353 32 14 NIP 954 176 24 09
TYTUŁ OPRACOWANIA:		
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ŚRÓDMIEŚCIA BYTOMIA ORAZ TERENU POŁOŻONEGO W REJONIE UL. WROCŁAWSKIEJ W BYTOMIU DATA OPRACOWANIA: MARZEC 2021 r.		